

**FERROCARRILS DE LA GENERALITAT
VALENCIANA**

FERROCARRILS DE LA GENERALITAT VALENCIANA

1. ADEQUACIÓ DE LA INFORMACIÓ FINANCE- RA ALS PRINCIPIS COMPTABLES APLICA- BLES

1.1 Abast i metodologia

Aquesta Sindicatura ha examinat els comptes anuals de l'entitat de dret públic Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana (d'ara endavant FGV o l'Entitat), que comprenen el balanç a 31 de desembre de 1991, el compte de pèrdues i beneficis i la memòria, corresponents a l'exercici anual acabat en la dita data, l'aprovació dels quals és responsabilitat del Consell d'Administració de FGV. El treball s'ha fet d'acord amb les normes d'auditoria generalment acceptades, partint -a aquest efecte- de la revisió de l'informe d'auditoria independent contractat per la Intervenció General de la Generalitat Valenciana, emès amb data 10 d'abril de 1992. De manera addicional, aquesta Sindicatura ha dut a terme les proves i aplicat els procediments d'auditoria que ha considerat necessaris per a aconseguir els objectius establerts.

1.2 Emfasi i excepcions

a) Segons que s'indica en la nota 2.3 de la memòria de FGV, els comptes anuals de 1991 presenten, a efectes comparatius, amb cada una de les partides del balanç i del compte de pèrdues i beneficis, a més de les xifres de 1991, les corresponents a 1990; per tal de donar així compliment al que s'estableix en la legislació comptable aplicable.

b) Tal com s'indica en les notes corresponents de la memòria de FGV, els imports dels epígrafs d'immobilitzacions materials i del patrimoni d'afectació es poden veure modificats per diverses qüestions, que comentarem en l'apartat 7.1 d'aquest informe; en particular, pels termes que determine l'inventari detallat i valorat dels elements d'immobilitzat material transferit per FEVE a la Generalitat Valenciana, i posteriorment adscrits per aquesta a FGV. No es pot quantificar, de forma objectiva i raonable, l'impacte que sobre els comptes anuals de FGV pugua tenir la resolució d'aquest assumpte.

c) Segons que s'indica en la nota 3.6.1 de la memòria de FGV, l'Entitat està obligada a complementar les pensions d'aquells treballadors que (acollint-se a la disposició transitòria segona del reial decret 2.621/1986, de 24 de desembre, sobre integració del règim especial ferroviari en el règim general de la Seguretat Social), es jubilen anticipadament, havent de satisfer igualment l'import corresponent a la quota patronal de la Seguretat Social durant el període comprès entre la data de jubilació anticipada i la data en què aquests treballadors compleixen l'edat de 60 anys. L'import total de les pensions (el complement que ha d'assumir FGV inclusivament), està pagant-lo directament la Seguretat Social als treballadors jubilats, i FGV té comptabilitzada la provisió corresponent a les dites pensions

FERROCARRILS DE LA GENERALITAT VALENCIANA

1. ADECUACIÓN DE LA INFORMACIÓN FINAN- CIERA A LOS PRINCIPIOS CONTABLES DE APLICACIÓN

1.1 Alcance y metodología

Esta Sindicatura ha examinado las cuentas anuales de la entidad de derecho público Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana (en adelante FGV o la Entidad), que comprenden el balance al 31 de diciembre de 1991, la cuenta de pérdidas y ganancias y la memoria correspondientes al ejercicio anual terminado en dicha fecha, cuya aprobación es responsabilidad del Consejo de Administración de FGV. El trabajo se ha realizado de acuerdo con normas de auditoría generalmente aceptadas, partiendo para ello de la revisión del informe de auditoría independiente contratado por la Intervención General de la Generalitat Valenciana y emitido con fecha 10 de abril de 1992. Adicionalmente, esta Sindicatura ha llevado a cabo las pruebas y aplicado los procedimientos de auditoría que ha considerado necesarios para alcanzar los objetivos establecidos.

1.2 Énfasis y salvedades

a) Según se indica en la nota 2.3 de la memoria de FGV, las cuentas anuales de 1991 presentan, a efectos comparativos, con cada una de las partidas del balance y de la cuenta de pérdidas y ganancias además de las cifras de 1991, las correspondientes a 1990, para dar con ello cumplimiento a lo establecido en la legislación contable aplicable.

b) Tal como se indica en las correspondientes notas de la memoria de FGV, los importes de los epígrafes de Inmovilizaciones materiales y Patrimonio de afectación pueden verse modificados por diversas cuestiones, que se comentan en el apartado 7.1 de este informe, en particular por los términos que determine el inventario detallado y valorado de los elementos de inmovilizado material transferido por FEVE a la Generalitat Valenciana y posteriormente adscrito por ésta a FGV, no pudiendo cuantificarse de forma objetiva y razonable el impacto que sobre las cuentas anuales de FGV pueda tener la resolución de este asunto.

c) Según se indica en la nota 3.6.1 de la memoria de FGV, la Entidad está obligada a complementar las pensiones de aquellos trabajadores que, acogidos a la Disposición Transitoria 2ª del Real Decreto 2621/1986, de 24 de diciembre, sobre integración del Régimen Especial Ferroviario en el Régimen General de la Seguridad Social, se jubilen anticipadamente, debiendo satisfacer asimismo el importe correspondiente a la cuota patronal de la Seguridad Social durante el período comprendido entre la fecha de jubilación anticipada y la fecha en que estos trabajadores cumplan la edad de 60 años. El importe total de las pensiones (incluyendo el complemento a asumir por FGV) está siendo pagado directamente por la Seguridad Social a los trabajadores jubilados, teniendo FGV contabilizada la pro-

vençudes, les quals ha de reintegrar a la Seguretat Social, per un import total de 128'6 M.P. Quant a les pensions no vençudes, FGV disposa d'un estudi actuarial, que les quantifica en un import de 155'7 M.P., i ha comptabilitzat una provisió, a 31 de desembre de 1991, de 25 M.P., èquivalent a la sisena part de la dita xifra (acollint-se al període transitori establert en el real decret 1.643/1990, que aprova el "Pla general de comptabilitat"). Les cotitzacions a la Seguretat Social es carreguen a despeses en el període en què es fan efectives, sense disposar, en aquest cas, d'un estudi actuarial que quantifiqui l'import que els dits conceptes representarien durant el període de jubilació anticipada.

D'altra banda, d'acord amb la normativa laboral vigent, els treballadors amb més de trenta anys d'antiguitat tenen dret a rebre una gratificació de permanència de dos, tres o quatre mensualitats, sobre determinats conceptes salarials, en funció de l'antiguitat en el moment de la seua jubilació o defunció; així mateix, en cas de defunció de treballadors, tant actius com passius, l'Entitat està obligada a pagar una indemnització de fins quatre mensualitats del sou del difunt. Les gratificacions de permanència i les indemnitzacions per mort es comptabilitzen com a despesa en el moment en què es fan efectives.

1.3 Conclusió general

Llevat dels efectes de qualsevol ajust que hom podria haver considerat necessari, si s'havien pogut verificar els aspectes descrits en el paràgraf b) de l'apartat anterior i tenint en compte el que hem descrit en el paràgraf c), els comptes anuals de FGV de l'exercici de 1991 mostren, en els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats obtinguts a 31 de desembre de 1991, i contenen la informació necessària i suficient per a la seua interpretació i comprensió escaient, d'acord amb els principis comptables que hi són d'aplicació, els quals guarden uniformitat amb els aplicats en l'exercici anterior.

2. ACOMPLIMENT DE LA LEGALITAT VIGENT EN LA GESTIÓ DELS FONDS PÚBLICS

2.1 Abast i metodologia

Aquesta Sindicatura ha examinat el compliment, per part de FGV, de la legalitat vigent en la gestió dels fons públics durant l'exercici anual terminat el 31 de desembre de 1991. L'examen s'ha fet d'acord amb les normes d'auditoria generalment acceptades i hem dut a terme les proves i els procediments d'auditoria que s'han considerat necessaris per a aconseguir els objectius establerts. De manera addicional, hem revisat l'informe d'auditoria de compliment, complementari al d'auditoria independent dels comptes anuals indicat en l'apartat 1.1. La verificació realitzada ha abastat el compliment dels aspectes rellevants -d'acord amb el criteri d'importància relativa- establerts en les normes següents:

- Text refós de la "Llei d'Hisenda Pública de la Genera-

visión correspondiente por dichas pensiones vencidas, a reintegrar a la Seguridad Social, por un importe total de 128,6 millones de pesetas. En cuanto a las pensiones no vencidas, FGV dispone de un estudio actuarial que las cuantifica en un importe de 155,7 millones de pesetas, habiendo contabilizado una provisión al 31 de diciembre de 1991 de 25 millones de pesetas, equivalente a la sexta parte de dicha cifra, acogiéndose al período transitorio establecido en el Real Decreto 1643/1990 que aprueba el Plan General de Contabilidad. Las cotizaciones a la Seguridad Social se cargan a gastos en el período en que se hacen efectivas, no disponiéndose en este caso de un estudio actuarial que cuantifique el importe que dichos conceptos representarían durante el período de jubilación anticipada.

Por otra parte, de acuerdo con la normativa laboral vigente, los empleados con más de treinta años de antigüedad tienen derecho a recibir una gratificación de permanencia de dos, tres o cuatro mensualidades sobre determinados conceptos salariales, en función de la antigüedad en el momento de su jubilación o fallecimiento; asimismo, en caso de fallecimiento de trabajadores, tanto activos como pasivos, la Entidad está obligada al pago de una indemnización de hasta cuatro mensualidades del sueldo del fallecido. Las gratificaciones de permanencia y las indemnizaciones por fallecimiento se contabilizan como gasto en el momento en que se hacen efectivas.

1.3 Conclusión general

Excepto por los efectos de cualquier ajuste que podría haberse considerado necesario si se hubiera podido verificar los aspectos descritos en el párrafo b) del apartado anterior, y teniendo en cuenta lo descrito en el párrafo c), las cuentas anuales de FGV del ejercicio 1991 muestran en los aspectos significativos la imagen fiel del patrimonio, de la situación financiera y de los resultados obtenidos al 31 de diciembre de 1991, y contienen la información necesaria y suficiente para su interpretación y comprensión adecuada de acuerdo con los principios contables que le son de aplicación, que guardan uniformidad con los aplicados en el ejercicio anterior.

2. CUMPLIMIENTO DE LA LEGALIDAD VIGENTE EN LA GESTIÓN DE LOS FONDOS PÚBLICOS

2.1 Alcance y metodología

Esta Sindicatura ha examinado el cumplimiento por parte de FGV de la legalidad vigente en la gestión de los fondos públicos durante el ejercicio anual terminado el 31 de diciembre de 1991. El examen se ha realizado de acuerdo con normas de auditoría generalmente aceptadas, habiéndose llevado a cabo las pruebas y procedimientos de auditoría que se han considerado necesarios para alcanzar los objetivos establecidos. Adicionalmente, se ha revisado el informe de auditoría de cumplimiento complementario al de auditoría independiente de las cuentas anuales indicado en el apartado 1.1. La verificación realizada ha abarcado el cumplimiento de los aspectos relevantes, de acuerdo con el criterio de importancia relativa, establecidos en las siguientes normas:

- Texto Refundido de la Ley de Hacienda Pública de la

lital Valenciana", aprovat pel decret legislatiu de 26 de juny de 1991, del Consell de la Generalitat Valenciana.

- Llei de la Generalitat Valenciana 7/1990, de 24 de desembre, de pressuposts.

- "Pla general de comptabilitat", pel que fa als comptes anuals i als principis comptables.

- Resolució de 18 de juny de la Intervenció General de la Generalitat Valenciana, per la qual s'aprova la informació que han de retre les entitats públiques.

- Decret 204/1990, de 26 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre reintegrament de transferències corrents i de capital.

- Disposició transitòria segona del "Reglament general de contractació".

- Llei de la Generalitat Valenciana 4/1986, de 10 de novembre, de creació de l'entitat Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana.

- Estatut de FGV, aprovat pel decret 144/1986, de 24 de novembre, del Consell de la Generalitat Valenciana.

- Reial decret 1.496/1986, de 13 de juny, sobre traspàs a la Comunitat Valenciana dels serveis ferroviaris explotats per Ferrocarrils de Vía Estrecha del Estado (FEVE).

- Conveni de transferències entre l'Administració de l'Estat i la Generalitat Valenciana, pel qual es determinen les condicions en què la Generalitat Valenciana es fa càrrec dels serveis ferroviaris traspasats pel reial decret esmentat abans.

2.2 Conclusió general

Com a resultat de la revisió efectuada, amb l'abast descrit, no s'han detectat incompliments significatius, per part de FGV, de la normativa citada. En els apartats següents d'aquest informe, es descriuen les situacions que hauran de ser objecte d'atenció i millora per part dels òrgans responsables de l'Entitat.

3. AVALUACIÓ SOBRE SI LA GESTIÓ DELS RECURSOS HUMANS, MATERIALS I DELS FONS PRESSUPOSTARIS S'HA DESENVOLUPAT DE FORMA ECONÒMICA I EFICIENT

3.1 Abast i metodologia

L'examen dut a terme per aquesta Sindicatura ha abastat els aspectes següents:

a) Revisió i anàlisi de l'informe d'auditoria operativa de data 10 d'abril de 1992, complementari del d'auditoria independent sobre els comptes anuals de FGV de l'exercici de 1991. L'objectiu de l'informe citat és avaluar, en termes d'eficiència i eficàcia els procediments operatius, la gestió dels recursos i l'assoliment dels objectius dels diferents serveis, exposant -si pertoca- les mesures correctores que s'estimen oportunes.

b) Anàlisi dels procediments de FGV relacionats amb la gestió d'inversions i subministraments, i revisió d'una mostra de les operacions més significatives d'aquest tipus gestionades durant 1991.

c) Anàlisi sobre l'aplicació de les subvencions de la Generalitat Valenciana.

Generalitat Valenciana, aprobado por Decreto Legislativo de 26 de junio de 1991 del Consell de la Generalitat Valenciana.

- Ley de la Generalitat Valenciana 7/1990, de 24 de diciembre, de Presupuestos.

- Plan General de Contabilidad en lo que respecta a cuentas anuales y principios contables.

- Resolución de 18 de junio, de la Intervención General de la Generalitat Valenciana, por la que se aprueba la información a rendir por las entidades públicas.

- Decreto 204/1990, de 26 de diciembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre reintegro de transferencias corrientes y de capital.

- Disposición Transitoria Segunda del Reglamento General de Contratación.

- Ley de la Generalitat Valenciana 4/1986, de 10 de noviembre, de creación de la Entidad "Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana".

- Estatuto de FGV, aprobado por Decreto 144/1986, de 24 de noviembre, del Consell de la Generalitat Valenciana.

- Real Decreto 1496/1986, de 13 de junio, sobre traspaso a la Comunidad Valenciana de los servicios ferroviarios explotados por Ferrocarriles de Vía Estrecha del Estado (FEVE).

- Convenio de Transferencias entre la Administración del Estado y la Generalitat Valenciana, por el que se determinan las condiciones en que la Generalitat Valenciana se hace cargo de los servicios ferroviarios traspasados por el Real Decreto antes mencionado.

2.2 Conclusión general

Como resultado de la revisión efectuada con el alcance descrito, no se han detectado incumplimientos significativos de la normativa citada por parte de FGV, describiéndose en los apartados siguientes de este informe las situaciones que deberán ser objeto de atención y mejora por parte de los órganos responsables de la Entidad.

3. EVALUACIÓN SOBRE SI LA GESTIÓN DE LOS RECURSOS HUMANOS, MATERIALES Y DE LOS FONDOS PRESUPUESTARIOS SE HA DESARROLLADO DE FORMA ECONÓMICA Y EFICIENTE

3.1 Alcance y metodología

El examen llevado a cabo por esta Sindicatura ha abarcado los siguientes aspectos:

a) Revisión y análisis del informe de auditoría operativa de fecha 10 de abril de 1992, complementario al de auditoría independiente sobre las cuentas anuales de FGV del ejercicio 1991. El objetivo del informe citado es evaluar en términos de eficiencia y eficacia los procedimientos operativos, la gestión de los recursos y el logro de los objetivos de los distintos servicios, exponiendo en su caso las medidas correctoras que se estimen oportunas.

b) Análisis de los procedimientos de FGV relacionados con la gestión de inversiones y suministros, y revisión de una muestra de las operaciones más significativas de este tipo gestionadas durante 1991.

c) Análisis sobre la aplicación de las subvenciones de la Generalitat Valenciana.

3.2 Conclusió

A conseqüència del treball realitzat, amb la metodologia i l'abast descrits, s'exposen, en els apartats successius d'aquest informe, els aspectes importants, així com aquells que hauran de ser objecte d'atenció i millora per part de FGV.

4. AVALUACIÓ DEL GRAU D'EFICÀCIA EN L'AS-SOLIMENT DELS OBJECTIUS PREVISTOS

4.1 Pressuposts i programació d'objectius

El programa d'actuació, inversions i finançament (PAIF) recull de forma resumida els objectius, instruments i magnituds pressupostàries continguts en l'avantprojecte dels pressuposts de FGV per a l'exercici de 1991, que va ser aprovat pel Consell d'Administració de l'Entitat en la sessió de 10 de juliol de 1990.

A continuació farem una anàlisi dels objectius estratègics considerats per FGV en el PAIF de 1991:

* Contrarestar el tancament de la línia 4 (Ademuz-Grau) per a la seua transformació en tramvia, i inici de les obres de modernització de la dita línia

Durant 1991 ha tingut lloc l'adjudicació del projecte "Modernització i renovació de la línia 4", i s'han iniciat certes obres d'urbanització. D'altra banda, es va realitzar el concurs públic i la posterior adjudicació per al subministrament de 21 tramvies. En l'apartat 6 de l'informe, abordem amb detall els aspectes importants d'ambdues operacions.

* Suport promocional per a mantenir el nombre de viatgers

Les actuacions durant 1991 han consistit en la realització de campanyes publicitàries per mitjà de prospectes, cartells i anuncis radiofònics, fonamentalment.

* Millorar l'estructura i organització interna de l'empresa

Durant 1991 s'ha creat la Direcció de Planificació i Anàlisi, les funcions de la qual seran, entre altres, la planificació d'activitats i projectes, la gestió i direcció dels projectes d'inversió i l'anàlisi dels processos interns i de les propostes alternatives.

Les accions que s'han de desenvolupar, considerades en el PAIF per a donar compliment als dits objectius estratègics, són:

"a) Aplicació de noves freqüències en les línies 1 i 2 fins a Torrent.

b) Implantació de la figura dels agents de supervisió i intervenció.

c) Prosseguir la dotació dels actuals tallers.

d) Millorar la qualitat del servei, quant a seguretat i atenció a l'usuari.

e) Adequació i millora de les instal·lacions en superfície.

f) Millora gradual de les instal·lacions fixes en la línia Alacant-Dénia.

g) Primera fase de mecanització per a la planificació de recanvis, manteniment i control de tallers i instal·lacions."

Quant a les accions que en conjunt s'han desenvolupat durant 1991, es descriuen en l'informe de gestió formulat per la direcció de FGV, sobre el qual s'inclou un resum en l'apartat 5.2 d'aquest informe.

3.2 Conclusión

A consecuencia del trabajo realizado, con la metodología y alcance descritos, se exponen en los apartados sucesivos de este informe los aspectos importantes así como los que deberán ser objeto de atención y mejora por parte de FGV.

4. EVALUACIÓN DEL GRADO DE EFICACIA EN EL LOGRO DE LOS OBJETIVOS PREVISTOS

4.1 Presupuestos y programación de objetivos

El Programa de Actuación, Inversiones y Financiación (PAIF) recoge de forma resumida los objetivos, instrumentos y magnitudes presupuestarias contenidos en el Anteproyecto de Presupuestos de FGV para el ejercicio 1991, que fue aprobado por el Consejo de Administración de la Entidad en su sesión de 10 de julio de 1990.

A continuación se efectúa un análisis de los objetivos estratégicos contemplados por FGV en el PAIF de 1991:

* Contrarrestar el cierre de la Línea 4 (Ademuz-Grau) para su transformación en tranvía e inicio de las obras de modernización de dicha Línea.

Durante 1991 ha tenido lugar la adjudicación del proyecto de "Modernización y renovación de la Línea 4" habiéndose iniciado ciertas obras de urbanización. Por otra parte se realizó el concurso público, y posterior adjudicación, para el suministro de 21 tranvías. En el apartado 6 del informe se abordan con detalle los aspectos importantes de ambas operaciones.

* Apoyo promocional para mantener el número de viajeros.

Las actuaciones durante 1991 han consistido en la realización de campañas publicitarias por medio de folletos, carteles y cuñas de radio, fundamentalmente.

* Mejorar la estructura y organización interna de la empresa.

Durante 1991 se ha creado la Dirección de Planificación y Análisis cuyas funciones serán, entre otras, la planificación de actividades y proyectos, la gestión y dirección de los proyectos de inversión y el análisis de los procesos internos y propuestas alternativas.

Las acciones a desarrollar que contempla el PAIF para dar cumplimiento a dichos objetivos estratégicos son:

a) Aplicación de nuevas frecuencias en las Líneas 1 y 2 hasta Torrente.

b) Implantación de la figura de los Agentes de Supervisión e Intervención.

c) Proseguir la dotación de los actuales talleres.

d) Mejorar la calidad del servicio en cuanto a seguridad y atención al usuario.

e) Adequación y mejora de las instalaciones en superficie.

f) Mejora gradual de las instalaciones fijas en la Línea Alicante-Denia.

g) Primera fase de mecanización para la planificación de repuestos, mantenimiento y control de talleres e instalaciones.

Respecto a las acciones que en conjunto se han desarrollado durante 1991 se describen en el informe de gestión formulado por la dirección de FGV, sobre el que se incluye un resumen en el apartado 5.2 de este informe.

4.2 Conclusió general

Els objectius estratègics responen a actuacions i activitats el desenvolupament i execució de les quals, a causa de la seua magnitud, abasten no sols l'exercici de 1991, sinó també els exercicis següents; per això, l'eficàcia global haurà de ser considerada a mesura que culminen els projectes. En l'apartat 6 de l'informe, abordem les qüestions importants dels projectes més significatius gestionats durant 1991.

Quant a les accions que s'han de desenvolupar, cal indicar que en la seua determinació s'han de considerar convenientment les relacions, directes o indirectes, amb els objectius estratègics; així com les quantificacions necessàries que permeten efectuar seguiments sistemàtics posteriors.

Per al quadrienni 1986-1989, es va disposar d'un conveni entre l'Administració de l'Estat i la Generalitat Valenciana, que programava els aspectes fonamentals de l'activitat de FGV i les subvencions necessàries. Es considera que l'establiment d'un nou conveni, que regulàs a mitjà i llarg termini el marc en què s'ha de desenvolupar l'activitat, seria convenient per a FGV en la gestió del servei públic que té assignat.

5 INFORMACIÓ GENERAL

5.1 Bases de presentació dels comptes anuals

Els comptes anuals de 1991, examinats per aquesta Sindicatura, comprenen el balanç, el compte de pèrdues i beneficis i la memòria, i s'adjunten íntegrament en l'annex d'aquest informe. Els dits comptes anuals es presenten amb el format i el contingut prevists en el "Pla general de comptabilitat".

D'acord amb els estatuts de l'Entitat, els comptes anuals de 1991, els va formular el director gerent amb data 16 de març de 1992, i foren aprovats pel Consell d'Administració en la sessió de 26 de març de 1992.

5.2 Activitat de l'exercici

Les principals activitats desenvolupades per FGV en 1991 i la seua evolució previsible en exercicis posteriors, s'exposen en l'informe de gestió formulat pels òrgans de direcció de l'Entitat; a continuació en mostrem un resum:

a) *Obres acabades*

* Bloqueig automàtic València Sud-Torrent.

A fi de possibilitar l'augment de freqüències del tram València Sud-Torrent, ha calgut ampliar el sistema de senyalització.

* Remodelació d'estacions de superfície de les línies 1, 2 i 3.

Conclusió de les obres iniciades en 1990, consistents en la remodelació integral dels edificis d'estacions en les línies 1 i 2 (zona nord) i en la línia 3, donant major superfície a les sales d'espera i als gabinets de circulació.

4.2 Conclusión general

Los objetivos estratégicos responden a actuaciones y actividades cuyo desarrollo y ejecución, debido a la magnitud de los mismos, abarcan no sólo el ejercicio 1991 sino también ejercicios siguientes, por lo que la eficacia global habrá de ser considerada a medida que se culminen los proyectos. En el apartado 6 del informe se abordan las cuestiones importantes de los proyectos más significativos gestionados durante 1991.

En cuanto a las acciones a desarrollar ha de indicarse que en su determinación deben considerarse convenientemente las relaciones directas o indirectas con los objetivos estratégicos, así como cuantificaciones necesarias que permitan efectuar seguimientos sistemáticos posteriores.

Para el cuatrienio 1986-1989 se dispuso de un Convenio entre la Administración del Estado y la Generalitat Valenciana que programaba los aspectos fundamentales de la actividad de FGV y las subvenciones necesarias. Se considera que el establecimiento de un nuevo Convenio, regulando a medio y largo plazo el marco en que debe desarrollarse la actividad, sería conveniente para FGV en la gestión del servicio público que tiene asignado.

5. INFORMACIÓN GENERAL

5.1 Bases de presentación de las cuentas anuales

Las cuentas anuales de 1991, examinadas por esta Sindicatura, comprenden el balance, la cuenta de pérdidas y ganancias y la memoria, y se adjuntan íntegramente en el Anexo de este informe. Dichas cuentas anuales se presentan con el formato y contenido previstos en el Plan General de Contabilidad.

De acuerdo con los Estatutos de la Entidad, las cuentas anuales de 1991 fueron formuladas por el Director Gerente con fecha 16 de marzo de 1992 y aprobadas por el Consejo de Administración en su sesión de fecha 26 de marzo de 1992.

5.2 Actividad del ejercicio

Las principales actividades desarrolladas por FGV en 1991 y su evolución previsible en ejercicios posteriores se exponen en el Informe de Gestión formulado por los órganos de dirección de la Entidad, mostrándose a continuación un resumen del mismo:

a) *Obras terminadas*

* Bloqueo automático Valencia Sud-Torrent.

Con objeto de posibilitar el aumento de frecuencias del tramo Valencia Sud-Torrent ha sido necesario ampliar el sistema de señalización.

* Remodelación de estaciones de superficie de las Líneas 1, 2 y 3.

Conclusión de las obras iniciadas en 1990, consistentes en la remodelación integral de los edificios de estaciones en las Líneas 1 y 2 (zona norte) y en la Línea 3, dando mayor superficie a las salas de espera y gabinets de circulación.

b) *Obres en curs*

* Renovació de via, compensació mecànica de catenària i senyalització de la línia 3 de FGV. Tram Palmaret-Rafelbunyol.

Les obres han començat en 1991 i està prevista la seua finalització per a la primera meitat de 1992. L'actuació s'inclou en el pla d'ampliació del metro de València.

* Obres de sanejament d'infraestructura, drenatge i obres de fàbrica i tractament de via. Tram Paterna-Llíria.

Els treballs han començat en el segon semestre de 1991 i se'n preveu la finalització en l'any 1992.

* Obres de sanejament d'infraestructura, drenatge i obres de fàbrica i tractament de via. Tram Seminari-Bétera.

Les obres han començat durant l'últim trimestre de 1991 i s'espera que finalitzen dins el primer trimestre de 1992.

* Obres de reparació de via per inundacions en el tram Torrent-L'Alcúdia.

Les primeres actuacions han anat encaminades a la restitució del trànsit ferroviari; les obres continuaran en una segona fase, que acabarà en 1992.

* Supressió i millora de les condicions de seguretat de diversos passos a nivell de les línies de FGV, tram València-Villanueva de Castellón, en el terme municipal d'Alberic.

Durant el mes d'octubre de 1991 han començat les obres de supressió de nou passos a nivell i la construcció d'un camí paral·lel. Els treballs conclouran durant el primer trimestre de 1992.

* Nous tallers de FGV a València-Sud.

La construcció, està realitzant-la el Ministeri d'Obres Públiques i Transports. Les obres compten amb un pressupost superior a 1.000 M.P. i hom preveu finalitzar-les en el segon semestre de 1992.

* Obres d'impermeabilització, mitjançant injeccions, en el metro de València, tram Túria-plaça d'Espanya.

Les obres, les ha contractades el Ministeri d'Obres Públiques i Transports; han començat en el segon semestre de 1991.

* Radiotelefonía tren-terra.

En el mes de desembre, han començat les proves de funcionament del sistema de radiotelefonía tren-terra via ràdio, que permetrà la comunicació de tots els mòbils amb el lloc de comandament.

* Milliores en la línia d'Alacant.

Dins el projecte de sanejament d'infraestructures, drenatge i obres de fàbrica i tractament de via del tram Altea-Dénia, s'han mamprès treballs en dues fases, el pressupost conjunt de les quals s'eleva a 999 M.P. L'execució en finalitzarà a mitjans de l'exercici de 1992.

c) *Material mòbil*

* Automotors d'Alacant.

Els vuit automotors MAN del trajecte Alacant-Dénia estan sent sotmesos a un procés de reparació i millora, que acabarà en 1992, amb un pressupost que puja a 200 M.P.

* Tramvies per a la línia 4.

Dins el pla d'ampliació del metro de València, es va fer un concurs internacional per a l'adquisició de 21 tramvies per a la línia 4, que va ser adjudicat en el mes de desembre.

b) *Obras en curso*

* Renovación de vía, compensación mecánica de catenaria y señalización de la Línea 3 de FGV. Tramo Palmaret-Rafelbunyol.

Las obras han comenzado en 1991, estando prevista su finalización para la primera mitad de 1992. La actuación se incluye en el Plan de Ampliación del Metro de Valencia.

* Obras de saneamiento de infraestructura, drenaje y obras de fábrica y tratamiento de vía. Tramo Paterna-Llíria.

Los trabajos han comenzado en el segundo semestre de 1991 y se prevé finalicen en el año 1992.

* Obras de saneamiento de infraestructura, drenaje y obras de fábrica y tratamiento de vía. Tramo Seminari-Bétera.

Las obras han comenzado durante el último trimestre de 1991 y se espera que finalicen dentro del primer trimestre de 1992.

* Obras de reparación de vía por inundaciones en el tramo Torrent-L'Alcúdia.

Las primeras actuaciones han ido encaminadas a la restitución del tráfico ferroviario, continuando las obras en una segunda fase que finalizará en 1992.

* Supresión y mejora de las condiciones de seguridad de varios pasos a nivel de las Líneas de FGV, tramo Valencia-Villanueva de Castellón, en el término municipal de Alberic.

Durante el mes de octubre de 1991 han comenzado las obras de supresión de nueve pasos a nivel y la construcción de un camino paralelo. Los trabajos concluirán durante el primer trimestre de 1992.

* Nuevos talleres de FGV en Valencia-Sud.

La construcción está siendo realizada por el Ministerio de Obras Públicas y Transportes. Las obras cuentan con un presupuesto superior a 1.000 millones de pesetas y se prevé finalicen en el segundo semestre de 1992.

* Obras de impermeabilización mediante inyecciones en el metro de Valencia, tramo Turia-Plaza España.

Las obras han sido contratadas por el Ministerio de Obras Públicas y Transportes, dando comienzo en el segundo semestre de 1991.

* Radiotelefonía tren-tierra.

En el mes de diciembre han comenzado las pruebas de funcionamiento del sistema de radiotelefonía tren-tierra vía radio, que permitirá la comunicación de todos los móviles con el Puesto de Mando.

* Mejoras en la Línea de Alicante.

Dentro del Proyecto de Saneamiento de Infraestructuras, Drenaje y Obras de Fábrica y Tratamiento de Vía del tramo Altea-Denia, se han emprendido trabajos en dos fases cuyo presupuesto conjunto asciende a 999 millones de pesetas. La ejecución finalizará a mediados del ejercicio 1992.

c) *Material móvil*

* Automotores de Alicante.

Los 8 automotores MAN del trayecto Alicante-Denia están siendo sometidos a un proceso de reparación y mejora que terminará en 1992 y cuyo presupuesto asciende a 200 millones de pesetas.

* Tranvías para la Línea 4.

Dentro del Plan de Ampliación del Metro de Valencia se llevó a cabo un Concurso Internacional para la adquisición de 21 tranvías para la Línea 4, siendo adjudicado en el mes de diciembre.

d) *Nombre de viatgers transportats*

L'evolució del nombre de viatgers de FGV s'indica en el quadre següent:

	1990	1991	Variació
València	18.309.692	18.623.210	1'71%
Alacant	1.159.327	1.160.548	0'11%
TOTAL	19.469.019	19.783.758	1'62%

En l'any 1990 hi ha inclosos 227.971 viatgers que van ser transportats en la línia 4 durant el mes de gener; de manera que l'increment hagut en la xifra de viatgers durant 1991 en les línies en servei ha sigut del 2'82%. Per línies, les variacions produïdes respecte a l'any 1990 han sigut les següents: 478.994 viatgers més en la línia 1 (4'88%); 108.519 viatgers més en la línia 2 (2'13%); i 46.024 viatgers menys en la línia 3 (1'45%).

e) *Pla d'ampliació del metro*

Dins el programa d'ampliació de la xarxa metropolitana de la Generalitat Valenciana, s'han realitzat les actuacions següents:

* Línia 5, tram Albereda-Avinguda, i línia 3, Palmaret-Albereda.

S'han convocat públicament els concursos i decidit les adjudicacions corresponents.

* Superestructura, instal·lacions i arquitectura d'estacions línies 3 i 5.

S'ha contractat la redacció del projecte que definirà, entre altres, les obres necessàries per a la superestructura de via, catenària, subestacions, senyalització i sistemes de seguretat.

* Obres de modernització i renovació de la línia 4, Ademuz-Pont de Fusta-Grau.

S'ha contractat el projecte, i la finalització se'n preveu per a l'estiu de 1993, moment en què podrà començar l'exploració comercial del tramvia.

6. ADQUISICIÓ I CONTRACTACIÓ D'OBRES I SUBMINISTRAMENTS

6.1 Abast i metodologia

L'examen realitzat per aquesta Sindicatura s'ha centrat en les obres i subministraments gestionats o adquirits durant l'exercici de 1991.

En primer lloc, hem efectuat una anàlisi i avaluació de les normes i procediments de FGV en relació a les matèries citades, amb els objectius següents:

a) Verificar si FGV observa en les seues actuacions les normes legals aplicables.

b) Verificar si les normes i procediments interns són adequats i permeten, executant-los correctament, desenvolupar aquestes activitats de forma econòmica, eficient i eficaç.

c) Formular recomanacions sobre els aspectes que es consideren d'interès.

Posteriorment, hem efectuat una revisió de la documen-

d) *Número de viajeros transportados*

La evolución del número de viajeros de FGV se indica en el siguiente cuadro:

	1990	1991	Variació
València	18.309.692	18.623.210	1'71%
Alacant	1.159.327	1.160.548	0'11%
TOTAL	19.469.019	19.783.758	1'62%

En el año 1990 están incluidos 227.971 viajeros que se transportaron en la Línea 4 durante el mes de enero, por lo que el incremento habido en la cifra de viajeros durante 1991 en las líneas en servicio ha sido del 2,82%. Por líneas, las variaciones producidas respecto al año 1990 han sido las siguientes: 478.994 viajeros más en la Línea 1 (4,88%); 108.519 viajeros más en la Línea 2 (2,13%); y 46.024 viajeros menos en la Línea 3 (1,45%).

e) *Plan de ampliación del metro*

Dentro del programa de ampliación de la red metropolitana de la Generalitat Valenciana se han realizado las siguientes actuaciones:

* Línea 5 tramo Alameda-Avinguda y Línea 3 Palmaret-Albereda.

Se han convocado públicamente los concursos y decididas las adjudicaciones correspondientes.

* Superestructura, instalaciones y arquitectura de estaciones Líneas 3 y 5.

Se ha contratado la redacción del proyecto que definirá, entre otras, las obras necesarias para la superestructura de vía, catenaria, subestaciones, señalización y sistemas de seguridad.

* Obras de modernización y renovación de la Línea 4 Ademuz-Pont de Fusta-Grau.

Se ha contratado el proyecto cuya finalización se prevé para el verano de 1993, pudiendo iniciarse la explotación comercial del tranvía.

6. ADQUISICIÓN Y CONTRATACIÓN DE OBRAS Y SUMINISTROS

6.1 Alcance y metodología

El examen realizado por esta Sindicatura se ha centrado en las obras y suministros gestionados o adquiridos durante el ejercicio 1991.

Se ha llevado a cabo en primer lugar un análisis y evaluación de las normas y procedimientos de FGV en relación a las materias citadas, con los siguientes objetivos:

a) Verificar si FGV observa en sus actuaciones las normas legales de aplicación.

b) Verificar si las normas y procedimientos internos son adecuados y permiten, ejecutados correctamente, desarrollar estas actividades de forma económica, eficiente y eficaz.

c) Formular recomendaciones sobre los aspectos que se consideran de interés.

Posteriormente se ha efectuado una revisión de la docu-

tació referent a les obres i subministraments més significatius, a fi d'analitzar si la seua gestió s'ha fet d'acord amb les normes legals o internes aplicables i -si pertocava- formular les recomanacions que es consideren d'interès.

6.2 Normes aplicables

La legislació i les normes que, d'aplicació en aquesta àrea, s'han tingut en compte per a la realització del treball, les indiquem tot seguit:

- Llei de la Generalitat Valenciana 4/1986, de 10 de novembre, de creació de FGV.
- Estatut de FGV, aprovat pel decret 144/1986, de 24 de novembre.
- Acords del Consell d'Administració de FGV.
- Disposició transitòria segona del "Reglament general de contractació".

La regulació de facultats i funcions, en relació a les inversions i la seua contractació, es conté, quant als òrgans de direcció, en l'estatut de FGV; aquesta norma no ha sigut desenvolupada amb d'altres que, de manera específica, regulen els procediments i criteris que s'han de seguir en l'àmbit d'aquestes operacions, així com les funcions i competències que cada un dels departaments i divisions de FGV han d'assumir en relació a aquelles. En gener de 1992, la Direcció Econòmico-Financera de FGV ha emès una "Norma sobre adquisicions", que entra en vigor el dia 1 de febrer de 1992.

6.3 Funcions i procediments

A continuació resumim les funcions que, durant l'exercici de 1991, han desenvolupat les principals direccions de FGV en la gestió de subministraments i inversions:

* Funcions de la Direcció d'Explotació

Consisteixen en l'organització i seguiment dels serveis ferroviaris i en la conservació i manteniment de les instal·lacions ferroviàries, del material mòbil i de les vies. D'aquesta direcció depenen quatre divisions: Divisió de Tallers i Material, Divisió d'Instal·lacions Elèctriques, Divisió de Vies i Obres i Divisió de Transport.

* Funcions de la Direcció de Planificació i Anàlisi

Aquesta direcció es crea en maig de 1991, a conseqüència de la reorganització de l'estructura directiva aprovada pel Consell d'Administració de FGV. Les seues funcions es dirigeixen fonamentalment a la planificació, gestió i direcció de projectes d'inversió i a l'anàlisi dels processos interns i de les propostes alternatives de racionalització. Des de la seua creació, ha concentrat l'activitat en la gestió dels projectes d'inversió més importants.

* Funcions de la Direcció Econòmico-Financera

Les seues actuacions es desenvolupen en aquells aspectes que tenen incidència econòmico-presupostària i financera. D'aquesta direcció depenia la Secció de Compres, encarregada de la tramitació de les adquisicions destinades fonamentalment al subministrament del magatzem. Amb l'entrada en vigor de la "Norma d'adquisicions", a partir de febrer de 1992, aquesta secció passa a denominar-se Secció d'Adquisicions, i s'encarrega de la tramitació i gestió de totes les contractacions.

Tal com hem indicat abans, fins a l'exercici de 1992 no disposaven de normativa escrita que regulàs els procediments que calia aplicar en cada fase de les contractacions.

mentació referent a las obras y suministros más significativos con objeto de analizar si la gestión de los mismos se ha realizado de acuerdo con las normas legales o internas de aplicación y, en su caso, formular las recomendaciones que se consideren de interés.

6.2 Normas de aplicación

La legislación y normas que, de aplicación en esta área, se han tenido en cuenta para la realización del trabajo se indican a continuación:

- Ley de la Generalitat Valenciana 4/1986, de 10 de noviembre, de creación de FGV.
- Estatuto de FGV, aprobado por Decreto 144/1986, de 24 de noviembre.
- Acuerdos del Consejo de Administración de FGV.
- Disposición Transitoria Segunda del Reglamento General de Contratación

La regulación de facultades y funciones en relación a las inversiones y su contratación se contiene, a nivel de órganos de dirección, en el Estatuto de FGV, no habiéndose desarrollado esta norma con otras que, de forma específica, regulen los procedimientos y criterios a seguir en el ámbito de estas operaciones así como las funciones y competencias que cada uno de los departamentos y divisiones de FGV han de asumir en relación a las mismas. En enero de 1992 la Dirección Económico-Financiera de FGV ha emitido una "Norma sobre adquisiciones", que entra en vigor el día 1 de febrero de 1992.

6.3 Funciones y procedimientos

A continuación se resumen las funciones que durante el ejercicio 1991 han desarrollado las principales direcciones de FGV en la gestión de suministros e inversiones:

* Funciones de la Dirección de Explotación

Consisten en la organización y seguimiento de los servicios ferroviarios y la conservación y mantenimiento de las instalaciones ferroviarias, del material móvil y tendido de vías. De esta Dirección dependen cuatro divisiones: División de Talleres y Material, División de Instalaciones Eléctricas, División de Vías y Obras y División de Transporte.

* Funciones de la Dirección de Planificación y Análisis

Esta Dirección se crea en mayo de 1991, a consecuencia de la reorganización de la estructura directiva aprobada por el Consejo de Administración de FGV. Sus funciones se dirigen fundamentalmente a la planificación, gestión y dirección de proyectos de inversión y el análisis de los procesos internos y propuestas alternativas de racionalización. Desde su creación ha concentrado su actividad en la gestión de los proyectos de inversión más importantes.

* Funciones de la Dirección Económico-Financera

Sus actuaciones se desarrollan en aquellos aspectos que tienen incidencia económico-presupuestaria y financiera. De esta Dirección dependía la Sección de Compras, encargada de la tramitación de las adquisiciones destinadas, fundamentalmente, al suministro del almacén. Con la entrada en vigor de la Norma de Adquisiciones a partir de febrero de 1992, esta sección pasa a denominarse "Sección de Adquisiciones" y se encarga de la tramitación y gestión de todas las contrataciones.

Tal como se ha indicado con anterioridad, hasta el ejercicio 1992 no se ha dispuesto de normativa escrita regulando los procedimientos a aplicar en cada fase de las contratacio-

Els procediments aplicats, segons que han sigut descrits pels responsables de les direccions d'Explotació i de Planificació i Anàlisi, es resumeixen tot seguit:

a) Necessitats

Les distintes divisions les comuniquen verbalment als respectius responsables de les direccions de les quals depenen. Generalment, aquestes peticions es consideren en el pressupost d'inversions que cada exercici aprova el Consell d'Administració.

b) Projectes

Els projectes d'obres són preparats per FGV, generalment, en col·laboració amb la COPUT, o bé per les pròpies empreses que executaran les obres seguint les directrius dels departaments tècnics de FGV.

c) Selecció del contractista

Per a les grans obres, la selecció s'ha d'efectuar, mitjançant el procediment de concurs, per l'oferta més avantatjosa en el seu conjunt, d'acord amb les condicions econòmiques i tècniques contingudes en els corresponents plec de bases. Per a les obres de menor volum, es fa la tria, quan les característiques de l'obra o instal·lació ho permeten, entre diverses empreses, amb la sol·licitud prèvia d'ofertes.

d) Certificació de la despesa

És un document de control intern, que es confecciona després de l'adjudicació i la contractació; és un resum de les dades més importants de l'operació (proveïdor, import, objecte, dades del contracte, etc.). El document ha de ser signat per la unitat proponent i, com a prova de conformitat, pel director de l'àrea, el director econòmic-financer i el director gerent.

6.4 Punts dèbils dels procediments

Tal com hem indicat abans, ha sigut en febrer de 1992 quan hom ha emès una norma escrita que regula els procediments que ha d'aplicar cada departament en cada fase de la gestió de compres i inversions. Fins a la data indicada, els procediments s'han aplicat sobre la base, en alguns aspectes, d'instruccions verbals o, en uns altres, de pràctiques habituals dels diferents serveis o departaments; la conseqüència més important n'ha sigut una insuficient normalització i -si és el cas- justificació documental, en la tramitació de les operacions i la seua incorporació als expedients corresponents. Com a aspectes més importants que s'en deriven, destaquem els següents:

* Els expedients d'inversions contenen la documentació relativa al contracte o la comanda, les factures i -si s'escauen- actes de recepció; però no la resta de documentació tècnica que es genera en aquestes operacions.

* Com que no estaven definits per escrit els criteris que calia considerar en l'elecció del sistema d'adjudicació (per concurs públic o per altres mètodes), rellevants en relació amb el pressupost, termini i característiques tècniques del projecte, no es pot avaluar de forma objectiva, en tots els casos, l'oportunitat del procediment triat.

nes. Los procedimientos aplicados, según han sido descritos por los responsables de las direcciones de explotación y de planificación y análisis, se resumen a continuación:

a) Necesidades

Se comunican verbalmente por las distintas divisiones a los respectivos responsables de las direcciones de las que dependen. Generalmente estas peticiones se contemplan en el presupuesto de inversiones que cada ejercicio aprueba el Consejo de Administración.

b) Proyectos

Los proyectos de obras son preparados por FGV generalmente en colaboración con la COPUT, o bien por las propias empresas que ejecutarán las obras siguiendo las directrices de los departamentos técnicos de FGV.

c) Selección del contratista

Para las grandes obras la selección ha de efectuarse mediante el procedimiento de concurso, a la oferta más ventajosa en su conjunto, de acuerdo con las condiciones económicas y técnicas contenidas en los correspondientes pliegos de bases. Para obras de menor volumen se selecciona, cuando las características de la obra o instalación lo permiten, entre varias empresas, previa solicitud de ofertas.

d) Certificación de gasto

Es un documento de control interno que se confecciona con posterioridad a la adjudicación y contratación, siendo un resumen de los datos más importantes de la operación (proveedor, importe, objeto, datos del contrato, etc.). El documento debe ser firmado por la unidad proponente y, en prueba de conformidad, por el Director del área, el Director Económico-Financiero y el Director Gerente.

6.4 Puntos débiles de los procedimientos

Según se ha indicado anteriormente, ha sido en febrero de 1992 cuando se ha emitido una norma escrita que regula los procedimientos a aplicar por cada departamento y en cada fase de la gestión de compras e inversiones: Hasta la fecha indicada, los procedimientos se han aplicado sobre la base, en algunos aspectos, de instrucciones verbales o, en otros aspectos, de prácticas habituales de los diferentes servicios o departamentos, siendo la consecuencia más importante una insuficiente normalización y, en su caso, justificación documental, en la tramitación de las operaciones y su incorporación a los expedientes correspondientes. Como aspectos más importantes derivados de ello se destacan los siguientes:

* Los expedientes de inversiones contienen la documentación relativa al contrato o pedido, las facturas y, en su caso, las actas de recepción, pero no el resto de documentación técnica que se genera en estas operaciones.

* Al no estar definidos por escrito los criterios a considerar en la elección del sistema de adjudicación (por concurso público u otros métodos) relevantes en relación con el presupuesto, plazo y características técnicas del proyecto, no puede evaluarse de forma objetiva en todos los casos la oportunidad del procedimiento elegido.

* La publicitat dels concursos públics ha tingut àmbits diferents per a operacions amb característiques similars.

* En les operacions de contractació realitzades per adjudicació directa, no hi ha constatació documental que hom haja sol·licitat ofertes alternatives o, si era el cas, les justificacions tècniques d'aquesta manera de procedir.

* En una de les operacions examinades, no s'ha pogut verificar l'acta d'obertura de pliques.

* Les actes de replantejament i inici de les obres no s'han elaborat en la major part de les operacions revisades; malgrat que aquests documents s'exigien de forma explícita en els contractes.

* Els adjudicataris de les obres han constituït els avals i les fiances prevists en els contractes; però generalment en dates posteriors a les establertes en els dits contractes. Això no obstant, les fiances s'han dipositat abans de la realització, per part de FGV, dels pagaments corresponents a l'execució dels contractes.

* Determinats aspectes de la gestió i control de les operacions, com ara la supervisió dels projectes presentats pels adjudicataris, la comprovació que els adjudicataris estan al corrent de les seues obligacions fiscals i la supervisió dels contractes per part de l'assessoria jurídica de FGV, no estan en tots els casos formalitzats en informes sobre això, o de vegades els dits informes no tenen la data i identificació del seu responsable. Tampoc no consta en tots els casos el registre d'entrada i eixida dels documents més importants.

La norma d'adquisicions emesa en 1992 constitueix, aplicant-la correctament, un instrument adequat per a millorar l'eficiència en el control de les operacions que regula; tot i que caldria completar-la, quant al mecanisme d'autorització per part del Consell d'Administració, pel que fa a les inversions que s'han de realitzar no previstes en el pla anual, o previstes per menor import.

6.5 Operacions revisades

La mostra seleccionada per a la revisió ha sigut extreta de les fonts següents:

- Relació de projectes d'inversió vigents en 1991 obtinguda de la Direcció de Planificació i Anàlisi.
- Relació de projectes d'inversió vigents en 1991 obtinguda de la Direcció d'Explotació i les seues divisions respectives.
- Relació de contractes vigents en 1991 obtinguda de l'Assessoria Jurídica de FGV.
- Operacions importants escollides dels llibres majors de despeses i immobilitzat material de l'exercici de 1991.
- Actes del Consell d'Administració de FGV.

El criteri per a seleccionar la mostra que hem verificat ha sigut el següent:

- Contractacions tramitades en 1991 i executades totalment o parcial durant aqueix exercici.
- Contractacions tramitades abans de 1991, però executades totalment o parcial durant aqueix exercici.
- Contractacions l'import de les quals fos significatiu en el conjunt d'obres tramitades.

Si no hi ha indicacions en sentit contrari, tots els imports que citem en aquest apartat de l'informe no tenen en consideració l'IVA aplicable a les operacions.

* La publicidad de los concursos públicos ha tenido ámbitos diferentes para operaciones con características similares.

* En las operaciones de contratación realizadas por adjudicación directa no hay constancia documental de que se hayan solicitado ofertas alternativas o, en su caso, las justificaciones técnicas de este proceder.

* En una de las operaciones examinadas no se ha podido verificar el acta de apertura de plicas.

* Las actas de replanteo e inicio de obras no se han elaborado en la mayor parte de las operaciones revisadas, aun cuando estos documentos se exigían de forma explícita en los contratos.

* Los adjudicatarios de las obras han constituido los avals y fianzas previstos en los contratos, pero generalmente en fechas posteriores a las establecidas en los mismos. No obstante, las fianzas se han depositado con anterioridad a la realización por parte de FGV de los pagos correspondientes a la ejecución de los contratos.

* Determinados aspectos de la gestión y control de las operaciones, como son la supervisión de los proyectos presentados por los adjudicatarios, la comprobación de que los adjudicatarios están al corriente de sus obligaciones fiscales y la supervisión de los contratos por la asesoría jurídica de FGV, no están en todos los casos formalizados en informes al respecto, o en ocasiones dichos informes no tienen la fecha e identificación de su responsable. Asimismo no consta en todos los casos el registro de entrada y salida de los documentos más importantes.

La norma de adquisiciones emitida en 1992 constituye, aplicada correctamente, un adecuado instrumento para mejorar la eficiencia en el control de las operaciones que regula, si bien debería completarse en cuanto al mecanismo de autorización por parte del Consejo de Administración respecto a inversiones a realizar no previstas en el plan anual o previstas por menor importe.

6.5 Operaciones revisadas

La muestra seleccionada para revisión se ha extraído de las siguientes fuentes:

- Relación de Proyectos de Inversión vigentes en 1991 obtenido de la Dirección de Planificación y Análisis.
- Relación de Proyectos de Inversión vigentes en 1991 obtenidos de la Dirección de Explotación y sus respectivas divisiones.
- Relación de contratos vigentes en 1991 obtenido de la Asesoría Jurídica de FGV.
- Operaciones importantes elegidas de los libros mayores de gastos y de inmovilizado material del ejercicio 1991.
- Actas del Consejo de Administración de FGV.

El criterio para seleccionar la muestra a verificar ha sido el siguiente:

- Contrataciones tramitadas en 1991 y ejecutadas total o parcialmente durante ese ejercicio.
- Contrataciones tramitadas con anterioridad a 1991 pero ejecutadas, total o parcialmente, durante este ejercicio.
- Contrataciones cuyo importe fuera significativo en el conjunto de obras tramitadas.

Salvo indicaciones al contrario, todos los importes que se citan en este apartado del informe son sin considerar el IVA aplicable a las operaciones.

6.5.1 Contractació pel procediment de concurs públic

La sol·licitud d'ofertes s'efectua per mitjà de la inserció d'anuncis de licitació en els mitjans de comunicació; s'hi estableixen els terminis i procediments per a la presentació d'ofertes, entre les quals FGV adjudica a la més avantatjosa en conjunt.

Aquesta Sindicatura ha revisat totes les contractacions tramitades per aquest procediment durant l'exercici de 1991, les característiques més importants de les quals resumim tot seguit:

Denominació	Data contracte	Preu (milers pessetes)
Obres tram Altea-Dènia, 1ª fase	01/03/91	410.936
Obres tram Altea-Dènia, 2ª fase	30/09/91	481.509
Modernització i renovació línia 4 de València	08/05/92	6.046.255
Adquisició material mòbil línia 4	07/03/92	4.810.313

a) Obres tram Altea-Dènia

Aquestes obres s'executen a l'empara del projecte global denominat "Construcció de sanejament d'infraestructura, drenatge i obres de fàbrica i tractament de via, tram Altea-Dènia de la línia de FGV Alacant-Dènia", que va ser elaborat en 1988 per l'empresa adjudicatària en el concurs promogut l'any 1987 per la COPUT. El pressupost d'aquest projecte global ascendia a 1.341 M.P.

L'execució d'aquest projecte per part de FGV s'inicia amb la seua inclusió en l'"Informe sobre actuacions necessàries per a la millora i desenvolupament de la línia Alacant-Dènia de FGV", presentat pel director gerent al Consell d'Administració en la sessió de 19 de desembre de 1990. El citat informe proposa un desglossament del projecte en tres fases, que s'acomodarien a les dotacions pressupostàries que anualment hom anàs disposant, i fixa el pressupost global en la quantitat de 1.609 M.P., actualitzant la llei del projecte base, d'acord amb l'evolució de l'IPC.

A fi de definir i regular les diferents fases de contractació, es van redactar els corresponents plecs de clàusules administratives i de bases de licitació. Quant a la primera fase, aquests plecs estableixen un pressupost de 535.880 milers de pessetes i un termini d'execució de nou mesos.

La publicitat del concurs es va fer mitjançant la inserció d'un anunci en un mitjà de comunicació d'àmbit local; s'hi van presentar un total de quatre empreses, que van presentar cinc propostes.

L'adjudicació es va realitzar d'acord amb els criteris que consten en un informe tècnic redactat pels serveis de FGV, i se'n va informar el Consell d'Administració segons consta en l'acta de data 12 de febrer de 1991. El contracte es va formalitzar amb data de primer de març de 1991, amb les condicions proposades per l'adjudicatària quant al preu, 410.936 milers de pessetes, i el termini d'execució de vuit mesos, que acaba l'1 de novembre de 1991.

A 31 de desembre de 1991, s'ha certificat obra executada per import de 235.086 milers de pessetes; cosa que representa un 57% del total.

6.5.1 Contratación por el procedimiento de concurso público

La solicitud de ofertas se efectúa mediante la inserción de anuncios de licitación en medios de comunicación, estableciéndose los plazos y procedimientos para la presentación de ofertas, entre las cuales FGV adjudica a la más ventajosa en su conjunto.

Esta Sindicatura ha revisado todas las contrataciones tramitadas por este procedimiento durante el ejercicio 1991, cuyas características más importantes se resumen a continuación:

a) Obras tramo Altea-Denia

Estas obras se ejecutan al amparo del proyecto global denominado "Construcción de saneamiento de infraestructuras, drenaje y obras de fábrica y tratamiento de vía, tramo Altea-Denia, de la Línea de FGV Alicante-Denia", que fue elaborado en 1988 por la empresa adjudicataria en el concurso promovido en el año 1987 por la COPUT. El presupuesto de este proyecto global ascendía a 1.341 millones de pesetas.

La ejecución de este proyecto por FGV se inicia con su inclusión en el "Informe sobre actuaciones precisas para la mejora y desarrollo de la Línea Alicante-Denia de FGV", presentado por el Director Gerente al Consejo de Administración en la sesión de 19 de diciembre de 1990. El citado informe propone un desglose del proyecto en tres fases, acomodándose a las dotaciones presupuestarias que anualmente se fueran disponiendo, y fija el presupuesto global en la cantidad de 1.609 millones de pesetas, actualizando la del proyecto base de acuerdo con la evolución del IPC.

Con objeto de definir y regular las diferentes fases de la contratación se redactaron los correspondientes pliegos de cláusulas administrativas y de bases de licitación. Respecto a la 1ª fase, estos pliegos establecen un presupuesto de 535.880 miles de pesetas y un plazo de ejecución de 9 meses.

La publicidad del concurso se efectuó mediante la inserción de un anuncio en un medio de comunicación de ámbito local, habiéndose presentado a la licitación un total de 4 empresas que presentaron 5 propuestas.

La adjudicación se realizó de acuerdo con los criterios que constan en un informe técnico redactado por los servicios de FGV, y fue informada al Consejo de Administración según consta en el acta de fecha 12 de febrero de 1991. El contrato se formalizó con fecha 1 de marzo de 1991 con las condiciones propuestas por la adjudicataria en cuanto a precio, 410.936 miles de pesetas, y plazo de ejecución de ocho meses que termina el 1 de noviembre de 1991.

Al 31 de diciembre de 1991 se ha certificado obra ejecutada por importe de 235.086 miles de pesetas, lo que representa un 57% del total.

Quant a la segona fase, la publicitat del concurs es va efectuar mitjançant un anunci en un mitjà de comunicació d'àmbit estatal.

L'adjudicació, entre les vuit ofertes rebudes, es va fer d'acord amb els criteris que consten en l'informe tècnic; el contracte corresponent es va formalitzar el 30 de setembre de 1991 i considera un preu de 481.509 milers de pessetes i un termini d'execució de deu mesos a partir de la dita data. El Consell d'Administració de FGV quedà assabentat d'aquesta operació, segons consta en l'acta de la sessió de 22 de juny de 1991.

A la data de finalització del treball d'aquesta Sindicatura, l'execució del contracte d'aquesta segona fase es troba dins els terminis prevists.

Els aspectes dèbils relacionats amb aquesta operació, els resumim tot seguit:

a) En l'expedient no consta tota la documentació que hagueren de presentar les empreses licitadores, ni tampoc l'acta d'obertura de pliques de la primera fase.

b) Els informes tècnics que suporten les adjudicacions realitzades no estan datats ni inclouen la identificació del responsable seu.

c) L'acta de replantejament de la primera fase, la van formalitzar als tres mesos de la firma del contracte; quan el plec de bases només permetia deu dies. Així mateix, en la citada acta es fixa l'inici de les obres quinze dies després; quan el plec de bases el fixa en el mateix dia del replantejament. En l'expedient no consten informes justificatius d'aquestes desviacions.

d) Les possibles causes del retard en l'execució de la primera fase no estan justificades en informes tècnics.

b) *Modernització i renovació de la línia 4*

Aquest projecte s'inclou en el "Programa sobre la xarxa de transport metropolità de l'àrea de València", aprovat pel Consell de la Generalitat Valenciana el 26 de febrer de 1990, que considera l'execució de les línies 3 i 5 del metro i la tramviarització de la línia 4.

La supervisió i el control tècnic del projecte estan encomanats a l'ens "Metro-València", integrat per representants de la COPUT i de FGV, amb el suport d'una assistència tècnica privada contractada per la dita conselleria. En l'àmbit intern de FGV, la gestió en correspon a les direccions de Planificació i Anàlisi i d'Explotació.

A fi d'assegurar la cobertura financera, es va subscriure, amb data 27 de març de 1991, un conveni entre FGV i la Generalitat Valenciana, tant per al finançament del projecte i l'obra de modernització de la línia, com per a l'adquisició del material mòbil corresponent. El conveni considera un pla de finançament durant el trienni 1991-1993, per un import total de 10.872 M.P., conformement al detall següent:

	1991	1992	1993	Total
Urbanització i instal.lacions fixes	1.075	2.687	2.160	5.922
Material mòbil	518	1.036	1.896	3.450
Tallers	150	900	450	1.500
TOTAL	1.743	4.623	4.506	10.872

Con respecto a la 2ª fase, la publicidad del concurso se efectuó mediante anuncio en un medio de comunicación de ámbito estatal.

La adjudicación, entre las ocho ofertas recibidas, se efectuó de acuerdo con los criterios que constan en el informe técnico, formalizándose el contrato correspondiente el 30 de septiembre de 1991 que contempla un precio de 481.509 miles de pesetas y un plazo de ejecución de 10 meses a partir de dicha fecha. El Consejo de Administración de FGV quedó enterado de esta operación según consta en el acta de su sesión de 22 de junio de 1991.

A la fecha de finalización del trabajo por parte de esta Sindicatura la ejecución del contrato de esta 2ª fase se encuentra dentro de los plazos previstos.

Los aspectos débiles relacionados con esta operación se resumen a continuación:

a) En el expediente no consta toda la documentación que tuvieron que presentar las empresas licitadoras ni tampoco el acta de apertura de pliques de la primera fase.

b) Los informes técnicos que soportan las adjudicaciones realizadas no están fechados ni incluyen la identificación de su responsable.

c) El acta de replanteo de la 1ª fase se formalizó a los 3 meses de la firma del contrato, cuando el pliego de bases permitía tan sólo 10 días. Asimismo en la citada acta se fija el inicio de las obras 15 días después, cuando el pliego de bases lo fija en el mismo día del replanteo. En el expediente no constan informes justificativos de estas desviaciones.

d) Las posibles causas del retraso en la ejecución de la 1ª fase no están justificadas con informes técnicos.

b) *Modernización y renovación de la Línea 4*

Este proyecto se encuadra en el "Programa sobre la red de Transporte Metropolitano del área de Valencia" aprobado por el Consell de la Generalitat Valenciana el 26 de febrero de 1990, que contempla la ejecución de las línies 3 y 5 del Metro y la tranviarización de la Línea 4.

La supervisión y control técnico del proyecto están encomendados al ente "Metro-Valencia", integrado por representantes de la COPUT y de FGV con el apoyo de una asistencia técnica privada contratada por dicha Conselleria. En el ámbito interno de FGV la gestión corresponde a las Direcciones de Planificación y Análisis y de Explotación.

Con objeto de asegurar la cobertura financiera se suscribió con fecha 27 de marzo de 1991 un Convenio entre FGV y la Generalitat Valenciana, tanto para la financiación del proyecto y obra de modernización de la línea como para la adquisición del material móvil correspondiente. El Convenio contempla un plan de financiación durante el trienio 1991-93 por un importe total de 10.872 millones de pesetas, de acuerdo con el siguiente detalle:

Per tal de definir i regular les diferents fases de la contractació, es van redactar els corresponents plecs de clàusules administratives i de bases de licitació. Per a les obres d'urbanització i instal·lacions fixes (consistents en la instal·lació de la superestructura tramviària i la urbanització de l'entorn), les bases del concurs, publicades en abril de 1991 en el "DOCE", el "BOE" i tres diaris, estableixen un pressupost de 5.025.504 milers de pessetes i un termini d'execució total de 24 mesos; l'adjudicatària havia de presentar el projecte constructiu definitiu dins els primers sis mesos del dit termini.

Al concurs van concórrer un total de deu empreses; cada una d'aquestes, d'acord amb les bases, hi va presentar diverses alternatives. En funció de les anàlisis tècniques realitzades per Metro-València, el president del Consell d'Administració de FGV resol el 3 de juliol de 1991, adjudicar el concurs a una de les ofertes presentades, per un pressupost de 4.343.380 milers de pessetes i un termini d'execució total de divuit mesos; l'adjudicatària havia de presentar el projecte constructiu definitiu dins els tres primers mesos del dit termini.

Amb data de 31 de juliol de 1991, i per tal d'iniciar certes obres d'urbanització per raons d'interès públic, es va subscriure un primer contracte entre l'adjudicatària i FGV, per un import de 107.700 milers de pessetes i un termini d'execució que finalitzava el dia 30 de novembre de 1991. La possibilitat d'iniciar les obres abans de l'aprovació definitiva del projecte constructiu està considerada en el plec de clàusules administratives. Amb data 1 de desembre de 1991, es va subscriure un segon contracte per import d'1.765.548 milers de pessetes i un termini d'execució fins al dia 1 d'agost de 1992; el seu objecte era l'execució d'obres addicionals a les considerades en el primer contracte, al qual modifica i substitueix. Les certificacions durant 1991 han ascendit a la quantitat de 284.180 milers de pessetes.

El Consell d'Administració de FGV tingué coneixement de les contractacions realitzades amb data 16 de desembre de 1991, segons que es desprèn de l'acta de la sessió corresponent.

El projecte constructiu elaborat per l'empresa adjudicatària va estar sotmès al control tècnic de Metro-València i, per indicacions de la direcció del programa, s'hi van incorporar certes modificacions, consistents, fonamentalment, en nous criteris de disseny urbanístic i en la inclusió -en l'àmbit del projecte- de la urbanització completa d'unes altres àrees; n'és significativa la corresponent al Pont de Fusta. L'aprovació definitiva del projecte constructiu per part de Metro-València va tenir lloc el dia 9 d'abril de 1992, i la Direcció de Planificació i Anàlisi de FGV l'informa favorablement amb data 7 de maig de 1992. El projecte definitiu, amb els ajusts i les ampliacions comentats, considera un pressupost total de 6.045.255 milers de pessetes i un termini per a executar les obres de vint mesos a partir del primer de desembre de 1991. Amb data 8 de maig de 1992, es firma el contracte -que substitueix el de primer de desembre de 1991, que es considera finalitzat-, amb les condicions previstes en el projecte constructiu, quant al preu i el termini.

Per part de FGV, estan definit-se les fórmules necessàries per a assegurar la cobertura financera dels increments derivats de les modificacions comentades. En aquest sentit, hem d'indicar que el conveni de finançament preveu aquesta possibilitat, en declarar ampliables les dotacions de recursos en funció de les necessitats que s'hi puguin generar.

Con objeto de definir y regular las diferentes fases de la contratación, se redactaron los correspondientes pliegos de cláusulas administrativas y de bases de licitación. Para las obras de urbanización e instalaciones fijas (consistentes en la instalación de la superestructura tranviaria y urbanización del entorno), las bases del concurso, publicadas en abril de 1991 en el DOCE, BOE y tres diarios, establecen un presupuesto de 5.025.504 miles de pesetas y un plazo de ejecución total de 24 meses, debiendo presentarse el proyecto constructivo dentro de los seis primeros meses.

Al concurso concurrieron un total de 10 empresas presentando, de acuerdo con las bases, varias alternativas cada una de ellas. En función de los análisis técnicos realizados por Metro-Valencia, el Presidente del Consejo de Administración de FGV resuelve el 3 de julio de 1991 adjudicar el concurso a una de las ofertas presentadas por un presupuesto de 4.343.380 miles de pesetas y un plazo de ejecución total de 18 meses, debiendo presentar la adjudicataria el proyecto constructivo definitivo dentro de los 3 primeros meses de dicho plazo.

Con fecha 31 de julio de 1991, y al objeto de iniciar ciertas obras de urbanización por razones de interés público, se suscribió un primer contrato entre la adjudicataria y FGV por un importe de 107.700 miles de pesetas y un plazo de ejecución que finalizaba el día 30 de noviembre de 1991. La posibilidad de iniciar las obras con anterioridad a la aprobación definitiva del proyecto constructivo está contemplada en el pliego de cláusulas administrativas. Con fecha 1 de diciembre de 1991 se suscribió un segundo contrato por importe de 1.765.548 miles de pesetas y plazo de ejecución hasta el 1 de agosto de 1992, siendo su objeto la ejecución de obras adicionales a las contempladas en el primer contrato, al que modifica y sustituye. Las certificaciones durante 1991 han ascendido a la cantidad de 284.180 miles de pesetas.

El Consejo de Administración de FGV tuvo conocimiento de las contrataciones realizadas con fecha 16 de diciembre de 1991, según se desprende del acta de la correspondiente sesión.

El proyecto constructivo elaborado por la empresa adjudicataria estuvo sometido al control técnico de Metro-Valencia, incorporándose por indicaciones de la Dirección del Programa ciertas modificaciones consistentes, fundamentalmente, en nuevos criterios de diseño urbanístico y la inclusión en el ámbito del proyecto de la urbanización completa de otras áreas, siendo significativa la correspondiente al Puente de Madera. La aprobación definitiva del proyecto constructivo por parte de Metro-Valencia tuvo lugar el día 9 de abril de 1992, y fue informada favorablemente por la Dirección de Planificación y Análisis de FGV con fecha 7 de mayo de 1992. El proyecto definitivo, con los ajustes y ampliaciones comentadas, contempla un presupuesto total de 6.045.255 miles de pesetas y un plazo para ejecutar las obras de 20 meses a partir del 1 de diciembre de 1991. Con fecha 8 de mayo de 1992 se firma el contrato, que sustituye al de 1 de diciembre de 1991 que se considera finalizado, con las condiciones en cuanto a precio y plazo previstas en el proyecto constructivo.

Por parte de FGV se están definiendo las fórmulas precisas para asegurar la cobertura financiera de los incrementos derivados de las modificaciones comentadas. En este sentido se ha de indicar que el convenio de financiación prevé esta posibilidad al declarar ampliables las dotaciones de recursos en función de las necesidades que se puedan generar.

c) *Adquisició de material mòbil de la línia 4*

Les condicions tècniques i econòmiques del subministrament, així com les característiques del concurs que s'ha de realitzar, es contenen en el plec de bases. Els seus aspectes més significatius són els següents:

- L'objecte és l'adquisició de 21 tramvies; s'hi considera la possibilitat d'adquirir unitats addicionals.

- Les solucions tècniques al concurs hauran de ser presentades pels licitants.

- La selecció del contractista es farà per concurs, mitjançant una valoració global de les ofertes; l'adjudicació en correspon al Consell d'Administració.

- L'adjudicatari haurà de redactar el projecte definitiu a partir del contingut de la seua oferta inicial.

Al concurs, del qual es va fer publicitat mitjançant un anunci el 19 de març de 1991 en el "Diari de les Comunitats Europees" ("DOCE"), van acudir sis empreses, segons consta en l'acta d'obertura de pliques.

Les anàlisis tècniques de les ofertes presentades, les va efectuar Metro-València, ens encarregat de la supervisió i el control tècnic de les actuacions de posada en funcionament de la línia 4; el Consell d'Administració va aprovar la selecció efectuada pel dit ens, segons consta en l'acta de data 16 de desembre de 1991.

El contracte va ser subscrit el dia 7 de març de 1992; l'empresa adjudicatària es comprometia al subministrament de 21 tramvies, per un import total de 4.810.313 milers de pessetes en un termini de trenta mesos, que acaba el dia 30 de juny de 1994; el primer lliurament en serà el 30 de setembre de 1993.

6.5.2 *Contractacions per mitjà del sistema d'adjudicació directa*

En les operacions que es fan amb aquest procediment, no s'efectua publicitat per a promoure concurrència d'ofertes.

A continuació detallem les característiques més importants dels contractes que han sigut objecte de revisió per part d'aquesta Sindicatura:

c) *Adquisición de material móvil de la línea 4*

Las condiciones técnicas y económicas del suministro, así como las características del concurso a realizar, se contienen en los pliegos de bases, siendo sus aspectos más significativos los siguientes:

- El objeto es la adquisición de 21 tranvías, contemplándose la posibilidad de adquirir unidades adicionales.

- Las soluciones técnicas al concurso deberán ser presentadas por los licitantes.

- La selección del contratista se realizará por concurso, mediante una valoración global de las ofertas, correspondiendo al Consejo de Administración su adjudicación.

- El adjudicatario deberá redactar el proyecto definitivo a partir del contenido de su oferta inicial.

Al concurso, del que se efectuó publicidad mediante un anuncio el 19 de marzo de 1991 en el Diario de las Comunidades Europeas (DOCE), acudieron seis empresas según consta en el acta de apertura de pllicas.

Los análisis técnicos de las ofertas presentadas fueron efectuados por "Metro-Valencia", ente encargado de la supervisión y control técnico de las actuaciones de puesta en funcionamiento de la Línea 4, aprobando el Consejo de Administración la selección efectuada por dicho Ente según consta en el acta de fecha 16 de diciembre de 1991.

El contrato fue suscrito el día 7 de marzo de 1992, comprometiéndose la empresa adjudicataria al suministro de 21 tranvías por un importe total de 4.810.313 miles de pesetas en un plazo de 30 meses que termina el día 30 de junio de 1994, siendo la primera entrega el 30 de septiembre de 1993.

6.5.2 *Contrataciones mediante el procedimiento de adjudicación directa*

En las operaciones que se realizan con este procedimiento no se efectúa publicidad para promover concurrència de ofertas.

A continuación se detallan las características más importantes de los contratos que han sido objeto de revisión por esta Sindicatura:

Denominació	Data contracte	Preu (milers pessetes)
Enclavament elèctric Torrent 1ª fase	30/06/88	29.149
Enclavament elèctric Torrent 2ª fase	31/10/90	21.385
Radiotelefonía tren-terra 1ª fase	27/10/89	60.423
Radiotelefonía tren-terra 2ª fase	27/10/89	100.000
Automatització 9 passos a nivel	23/05/91	90.894
Túnel de Benissa, línia Alacant-Dénia	01/08/91	19.395
Mur de contención, línia Alacant-Dénia	06/03/91	56.475
Remodelació d'estacions línies 1, 2 i 3	24/10/90	467.117
Remodelació d'estacions línies 1, 2 i 3	06/03/91	69.820
Manteniment d'escales del metro	13/12/88	6.530

a) *Enclavament elèctric Torrent*

Per a l'execució d'aquestes obres, es va encarregar la redacció del projecte corresponent a una empresa externa en febrer de 1988.

El contracte es va subscriure el 30 de juny de 1988, per la quantia establerta en el projecte, 29.149 milers de pessetes, i un termini d'execució de vuit mesos.

Les obres, les hagueren de paraitzar durant 1989 a causa de circumstàncies de caràcter tècnic, que imposaven la necessitat de dur a terme actuacions complementàries; l'empresa adjudicatària va redactar el projecte tècnic amb data 31 d'octubre de 1989 i es formalitzà el contracte corresponent al 31 d'octubre de 1990, per un import de 21.385 milers de pessetes i un termini d'execució de vuit mesos. Les obres, tant en la primera fase com en la segona, han conclòs el 25 de febrer de 1991, segons consta en les certificacions corresponents.

Els aspectes que cal destacar en el projecte d'enclavament elèctric de l'estació de Torrent (1ª i 2ª fases) són els següents:

a) No consta que fossen consultades ofertes alternatives per a l'execució d'aquest projecte.

b) La fiança de la primera fase es va constituir després de la firma del contracte; aquesta manera de procedir no s'ajusta a allò que es preveu en el contracte mateix.

c) No consten en l'expedient les actes de replantejament de les obres, l'elaboració de les quals estava prevista en els contractes.

d) No consta en l'expedient cap informe tècnic que rone i justifique les causes que van motivar la paraització del projecte inicial.

e) En la primera fase, la primera certificació té la mateixa data que el contracte; i en la segona fase, la primera certificació té una data anterior a la del contracte.

f) No han elaborat acta de recepció de l'obra.

b) *Radiotelefonía tren-terra*

Aquest projecte té per objecte la instal·lació d'un sistema de radiotelefonía tren-terra per a la regulació del trànsit de viatgers en les línies que comprenen la xarxa ferroviària de FGV; s'inicia en 1986 i FGV n'encarrega la redacció a una empresa externa. El projecte inicial és objecte de modificacions posteriorment i en 1989 es redacta una segona versió, que preveu desglossar l'obra en dues fases.

Els contractes per a ambdues fases es van formalitzar amb data 27 d'octubre de 1989: per a la primera fase, que comprèn el tram Ademuz-València Sud, per un preu de 60.423 milers de pessetes i un termini d'execució que finalitza el 30 d'abril de 1991; per a la segona fase, que comprèn la resta de trams de la xarxa ferroviària, per un preu de 100.000 milers de pessetes i un termini d'execució que finalitza el 30 de juliol de 1991, termini que posteriorment es va ampliar fins a setembre del dit any.

En 1992 l'obra continuava en execució i FGV estava considerant el requeriment de les penalitats corresponents.

Els aspectes que cal destacar d'aquest projecte són els següents:

a) L'elecció de l'empresa adjudicatària, feta per consideracions de tipus tècnic i d'oportunitat, no es va efectuar mitjançant la consulta d'ofertes alternatives, i no consta cap informe tècnic que en justifique les raons.

a) *Enclavamiento eléctrico Torrent*

Para la ejecución de estas obras se encargó en febrero de 1988 a una empresa externa la redacción del proyecto correspondiente.

El contrato se suscribió el 30 de junio de 1988 por la cuantía establecida en el proyecto, 29.149 miles de pesetas, y un plazo de ejecución de 8 meses.

Las obras tuvieron que paralizarse durante 1989 debido a circunstancias de carácter técnico que imponían la necesidad de llevar a cabo actuaciones complementarias, redactando la empresa adjudicataria el proyecto técnico con fecha 31 de octubre de 1989 y formalizándose el contrato correspondiente el 31 de octubre de 1990 por un importe de 21.385 miles de pesetas y un plazo de ejecución de 8 meses. Las obras, tanto en su primera fase como en la segunda, se han concluido el 25 de febrero de 1991 según consta en las certificaciones correspondientes.

Los aspectos a destacar en el proyecto de enclavamiento eléctrico de la estación de Torrent (1ª y 2ª fases) son los siguientes:

a) No consta que fueran consultadas ofertas alternativas para la ejecución de este proyecto.

b) La fianza de la 1ª fase se constituyó con posterioridad a la firma del contrato, no ajustándose este proceder a lo previsto en el mismo.

c) No constan en el expediente las actas de replanteo de obras cuya elaboración estaba prevista en los contratos.

d) No consta en el expediente un informe técnico razonando y justificando las causas que motivaron la paralización del proyecto original.

e) En la 1ª fase la primera certificación tiene la misma fecha que el contrato, y en la 2ª fase la primera certificación tiene fecha anterior a la del contrato.

f) No se ha elaborado acta de recepción de la obra.

b) *Radiotelefonía Tren-Tierra*

Este proyecto tiene por objeto la instalación de un sistema de radiotelefonía Tren-Tierra para la regulación del tráfico de viajeros en las líneas que comprenden la red ferroviaria de FGV, y se inicia en 1986 encargando FGV su redacción a una empresa externa. El proyecto inicial es objeto de modificaciones posteriormente, redactándose en 1989 una segunda versión que contempla desglosar la obra en dos fases.

Los contratos para ambas fases se formalizaron con fecha 27 de octubre de 1989. Para la 1ª fase, que comprende el tramo Ademuz-Valencia Sud, por un precio de 60.423 miles de pesetas y un plazo de ejecución que finaliza el 30 de abril de 1991. Para la 2ª fase, que comprende el resto de tramos de la red ferroviaria, por un precio de 100.000 miles de pesetas y un plazo de ejecución que finaliza el 30 de julio de 1991, plazo que posteriormente se amplió hasta septiembre de dicho año.

En 1992 la obra continuaba en ejecución, estando FGV considerando el requerimiento de las penalidades correspondientes.

Los aspectos a destacar de este proyecto son los siguientes:

a) La elección de la empresa adjudicataria, tomada por consideraciones de tipo técnico y de oportunidad, no se realizó mediante consulta de ofertas alternativas y no consta informe técnico justificando las razones.

b) Les fiances van ser dipositades pel contractista després de la firma dels contractes; cosa que incompleix les disposicions dels mateixos contractes.

c) No s'han elaborat les preceptives actes de replantejament i inici de les obres.

d) En ambdues fases van concedir verbalment a l'adjudicatària una pròrroga d'execució, que no estava formalitzada ni suportada amb els corresponents arguments tècnics.

e) L'informe de supervisió del projecte per part de FGV es va emetre amb data posterior a la de la firma dels contractes.

c) *Automatització de nou passos a nivell*

Aquesta actuació està prevista en el pressupost d'inversions de FGV per a 1991, i consisteix en l'automatització de nou passos a nivell en la línia València-Villanueva de Castellón.

En el projecte tècnic original, que va ser redactat en abril de 1990 per una empresa externa, es considera un pressupost de 77.048 milers de pessetes. Un any després, es redacta una segona versió del projecte, on s'introdueixen certes modificacions i s'actualitzen els imports d'acord amb l'increment experimentat en l'IPC; el pressupost d'execució es fixa en 90.894 milers de pessetes.

El contracte per a l'execució de les obres va ser subscrit amb data 23 de maig de 1991, per l'import fixat en el projecte, 90.894 milers de pessetes, i un termini d'execució que finalitza el 31 de desembre de 1991; encara que per raons externes degudament justificades i analitzades per FGV es va concedir una pròrroga a l'adjudicatari.

Els aspectes que cal destacar en aquesta obra són:

a) L'elecció de l'empresa adjudicatària, presa per consideracions de tipus tècnic i d'oportunitat, no es va fer per mitjà de consulta d'ofertes alternatives i no hi ha cap informe tècnic que en justifique les raons.

b) No existeix evidència documental de la supervisió per part de FGV del projecte redactat per l'empresa adjudicatària.

c) No es va confeccionar la preceptiva acta de replantejament i inici de les obres.

d) *Túnel de Benissa, línia Alacant-Dénia*

Aquest projecte, elaborat per FGV en abril de 1991, respon a la necessitat d'acometre obres amb caràcter complementari a les que estaven realitzant amb motiu de la primera fase del projecte global de la línia Alacant-Dénia, analitzat en l'apartat a) del punt 6.5.1 d'aquest informe.

Per a l'execució d'aquestes obres, que s'adjudiquen a l'empresa que realitza les principals, es signa un contracte el dia 1 d'agost de 1991 per l'import del projecte, 19.395 milers de pessetes, i un termini d'execució d'un mes.

Els aspectes més importants que cal considerar són els següents:

a) La fiança estipulada en el contracte va ser constituïda per l'adjudicatari amb seixanta-cin dies de retard.

b) No van confeccionar la preceptiva acta de replantejament i inici de les obres.

c) Segons la data de recepció provisional, hi ha hagut un retard de vuitanta dies en l'execució de l'obra; açò pot determinar el requeriment, per part de FGV, de les penalitats corresponents, una vegada haja conclòs l'obra principal.

b) Las fianzas fueron depositadas por el contratista con posterioridad a la firma de los contratos, incumpliendo las disposiciones de los mismos.

c) No se han elaborado las preceptivas actas de replanteo e inicio de obras.

d) En ambas fases se concedió verbalmente a la adjudicataria una prórroga de ejecución, no estando formalizada y soportada con los correspondientes argumentos técnicos.

e) El informe de supervisión del proyecto por FGV se emitió en fecha posterior a la de la firma de los contratos.

c) *Automatización de 9 pasos a nivel*

Esta actuación se contempla en el presupuesto de inversiones de FGV para 1991 y consiste en proceder a la automatización de 9 pasos a nivel en la Línea Valencia-Villanueva de Castellón.

En el proyecto técnico original, que fue redactado en abril de 1990 por una empresa externa, se contempla un presupuesto de 77.048 miles de pesetas. Un año después se redacta una segunda versión del proyecto introduciéndose ciertas modificaciones y actualizando los importes de acuerdo con el incremento experimentado en el IPC, fijándose el presupuesto de ejecución en 90.894 miles de pesetas.

El contrato para la ejecución de las obras fue suscrito con fecha 23 de mayo de 1991 por el importe fijado en el proyecto, 90.894 miles de pesetas, y un plazo de ejecución que finaliza el 31 de diciembre de 1991, si bien por causas externas debidamente justificadas y analizadas por FGV se concedió una prórroga al adjudicatario.

Los aspectos a destacar de esta obra son:

a) La elección de la empresa adjudicataria, tomada por consideraciones de tipo técnico y de oportunidad, no se realizó mediante consulta de ofertas alternativas y no consta informe técnico justificando las razones.

b) No existe evidencia documental de la supervisión por parte de FGV del proyecto redactado por la empresa adjudicataria.

c) No se confeccionó la preceptiva acta de replanteo e inicio de obras.

d) *Túnel de Benissa, Línea Alicante-Denia*

Este proyecto, elaborado por FGV en abril de 1991, responde a la necesidad de acometer obras con carácter complementario a las que se estaban realizando con motivo de la 1ª fase del proyecto global de la Línea Alicante-Denia analizado en el apartado a) del punto 6.5.1 de este informe.

Para la ejecución de estas obras, que se adjudican a la empresa que realiza las principales, se firma un contrato el 1 de agosto de 1991 por el importe del proyecto, 19.395 miles de pesetas, y un plazo de ejecución de un mes.

Los aspectos importantes a considerar son los siguientes:

a) La fianza estipulada en el contrato fue constituida por el adjudicatario con 65 días de retraso.

b) No se confeccionó la preceptiva acta de replanteo e inicio de obras.

c) Según la fecha del acta de recepción provisional ha tenido lugar un retraso de 80 días en la ejecución de la obra, lo que puede determinar el requerimiento por parte de FGV de las penalidades correspondientes una vez concluida la obra principal.

e) *Mur de contenció, línia Alacant-Dénia*

Aquesta actuació sorgeix de la necessitat d'estabilitzar una zona de despreniments que afecta la via de la línia Alacant-Dénia. El MOPU redacta un projecte que descriu les obres que cal realitzar en la carretera i, sobre la base d'aquest projecte, FGV encarrega a una empresa externa la definició de les actuacions específiques per a restablir el servei ferroviari, que queden definides en el projecte per un import de 56.475 milers de pessetes.

Per raons d'oportunitat, malgrat que no consta cap informe tècnic sobre això, les obres s'adjudiquen a l'empresa que estava realitzant per al MOPU els treballs necessaris sobre la carretera, i es firma el contracte corresponent el 6 de març de 1991, per l'import fixat en el projecte i un termini d'execució d'un mes.

Els aspectes dèbils en són:

- a) Les fiances fixades pel contracte, les van dipositar després del moment establert.
- b) No consta que hom haja elaborat acta de replantejament i inici de les obres.

f) *Remodelació d'estacions, línies 1, 2 i 3*

Respon a la necessitat d'adequar els entorns de les estacions de les línies 1, 2 i 3 a les característiques dels nous trens; així com la remodelació dels edificis que presentaven un deficient estat de conservació. El projecte de reforma, datat en juliol de 1990, el va elaborar FGV considerant un pressupost de 467.117 milers de pessetes.

Per a l'execució de l'obra considerada en el projecte, es va signar amb l'empresa elegida un primer contracte, el 24 d'octubre de 1990, per l'import establert en el projecte i un termini d'execució fins al 15 d'abril de 1991. Posteriorment, tingué lloc una ampliació del pressupost, i es va firmar un segon contracte el 6 de març de 1991, per import de 69.820 milers de pessetes. L'import total de les certificacions d'obra ha ascendit a la quantitat de 582.672 milers de pessetes, que supera en 45.735 milers de pessetes l'import conjunt dels dos contractes citats.

La remodelació de les estacions s'ha previst mitjançant la contractació d'altres obres i subministraments, per un import total de 66.016 milers de pessetes.

En relació amb el projecte de remodelació d'estacions de les línies 1, 2 i 3, són importants les qüestions següents:

- a) La selecció de l'empresa adjudicatària es va fer sense consultar prèviament altres ofertes, i no consta cap informe tècnic sobre les raons d'aquest procediment.
- b) Les fiances van ser dipositades per l'adjudicatària després de la firma dels contractes, incomplint així les disposicions d'aquests.
- c) No elaboraren la preceptiva acta de replantejament i inici de les obres.

g) *Manteniment d'escales del metro*

Aquestes operacions es regulen en un contracte que té l'origen en l'any 1988. Durant 1991, la facturació total pels conceptes objecte del contracte ha ascendit a 6.530 milers de pessetes.

e) *Muro de contención, Línea Alicante-Denia*

Esta actuación surge de la necesidad de estabilizar una zona de desprendimientos que afecta a la vía de la Línea Alicante-Denia. Por parte del MOPU se redacta un proyecto que describe las obras a realizar en la carretera, y en base a este proyecto FGV encarga a una empresa externa la definición de las actuaciones específicas para restablecer el servicio ferroviario, que quedan definidas en el proyecto por un importe de 56.475 miles de pesetas.

Por razones de oportunidad, aunque no consta un informe técnico al respecto, las obras se adjudicaron a la empresa que estaba realizando para el MOPU los trabajos necesarios sobre la carretera, firmándose el contrato correspondiente el 6 de marzo de 1991 por el importe fijado en el proyecto y un plazo de ejecución de un mes.

Los aspectos débiles son:

- a) Las fianzas fijadas por el contrato fueron depositadas con posterioridad al momento establecido.
- b) No consta que se haya elaborado acta de replanteo e inicio de obras.

f) *Remodelación de estaciones, Líneas 1, 2 y 3*

Responde a la necesidad de adecuar los entornos de las estaciones de las Líneas 1, 2 y 3 a las características de los nuevos trenes, así como la remodelación de los edificios que presentaban un deficiente estado de conservación. El proyecto de reforma, fechado en julio de 1990, fue elaborado por FGV considerando un presupuesto de 467.117 miles de pesetas.

Para la ejecución de la obra contemplada en el proyecto se firmó con la empresa elegida un primer contrato el 24 de octubre de 1990, por el importe establecido en el proyecto y un plazo de ejecución hasta el 15 de abril de 1991. Posteriormente tuvo lugar una ampliación del presupuesto, firmándose un segundo contrato el 6 de marzo de 1991 por importe de 69.820 miles de pesetas. El importe total de las certificaciones de obra ha ascendido a la cantidad de 582.672 miles de pesetas, superándose en 45.735 miles de pesetas el importe conjunto de los dos contratos citados.

La remodelación de estaciones se ha completado mediante la contratación de otras obras y suministros por importe total de 66.016 miles de pesetas.

En relación al proyecto de remodelación de estaciones de las Líneas 1, 2 y 3 son importantes las siguientes cuestiones:

- a) La selección de la empresa adjudicataria se efectuó sin consulta previa de otras ofertas, no constando informe técnico sobre las razones de este procedimiento.
- b) Las fianzas fueron depositadas por la adjudicataria con posterioridad a la firma de los contratos, incumpliendo las disposiciones de los mismos.
- c) No se elaboró la preceptiva acta de replanteo e inicio de obras.

g) *Mantenimiento de escaleras del Metro*

Estas operaciones se regulan en un contrato que tiene su origen en el año 1988. Durante 1991 la facturación total por los conceptos objeto del contrato ha ascendido a 6.530 miles de pesetas.

6.6 Secció de compres

Les adquisicions de productes i materials per al consum d'explotació (combustibles, olis, recanvis, etc.), així com les inversions de quantia reduïda, són tramitades per la Secció de Compres.

6.6.1 Procediments de compres

Tal com hem indicat en l'apartat 6.2 d'aquest informe, en 1991 no disposaven de normativa escrita sobre els procediments i responsabilitats de gestió d'aquesta àrea; gestió que -segons descripció dels diferents responsables- es realitzava d'acord amb les característiques següents:

a) *Petició de material*

És el fet que inicia la gestió de compres; queda reflectit en un document que indica les necessitats de materials, les seues característiques tècniques i la informació de l'última adquisició, quant al preu, la quantitat i el proveïdor. Aquestes peticions de material poden procedir de les distintes direccions de FGV; malgrat que, pràcticament en la seua majoria, procedeixen del magatzem que depèn de la Direcció d'Explotació. Les peticions han de ser autoritzades pels caps de divisió i els directors corresponents.

b) *Exploració del mercat*

Durant l'exercici de 1991, era una activitat que realitzava exclusivament el cap de Compres, que procedia de la manera següent:

* *Compres menors en plaça:* Ateses les característiques de la major part d'aquestes compres (material de petit import que s'adquireix periòdicament), es sondeja cada cert temps el mercat telefònicament i la informació es reflecteix en unes fitxes.

* *Compres menors fora de plaça:* Es procedeix d'igual manera; però en aquests casos es reben ofertes i pressuposts per fax.

* *Compres de gran quantia:* en aquests casos es consulten diverses ofertes; malgrat que no està determinat quin import es considera de gran quantia.

* *Compres a exclusivistes:* En els casos de compres de materials o recanvis a exclusivistes o de materials que posseeixen unes característiques que els fan exclusius, no es sondeja el mercat i es compra directament al proveïdor que el comercialitza.

c) *Ordre de comanda al proveïdor*

És el resultat de la fase anterior d'exploració del mercat, i es formalitza en un document denominat "ordre de comanda", que ha de ser autoritzat pel cap de Compres, el director econòmic-financer i el director gerent. De vegades es realitzen compres que estan directament gestionades per les divisions, quan les raons d'urgència així ho exigeixen. En aquest cas, no es considera l'obligatorietat de justificar documentalment les raons que han motivat la urgència.

6.6.2 Operacions de compra revisades

La mostra seleccionada per a la verificació s'ha extret de les fonts següents:

6.6 Sección de Compras

Las adquisiciones de productos y materiales para consumo de explotación (combustibles, aceites, repuestos, etc.), así como inversiones de cuantía reducida, son tramitadas por la Sección de Compras.

6.6.1 Procedimientos de compras

Tal como se ha indicado en el apartado 6.2 de este informe, en 1991 no se disponía de normativa escrita sobre los procedimientos y responsabilidades de gestión de esta área que, según descripción de los diferentes responsables, se realizaba de acuerdo con las siguientes características:

a) *Petición de material*

Es el hecho que inicia la gestión de compras, quedando reflejado en un documento que indica las necesidades de materiales, sus características técnicas e información de la última adquisición respecto a precio, cantidad y proveedor. Estas peticiones de material pueden proceder de las distintas direcciones de FGV, aunque prácticamente en su mayoría proceden del Almacén, dependiente de la Dirección de Explotación. Las peticiones deben ser autorizadas por los jefes de división y directores correspondientes.

b) *Exploración del mercado*

Durante el ejercicio 1991 era una actividad que realizaba exclusivamente el Jefe de Compras, procediendo del siguiente modo:

* *Compras menores en plaza:* dadas las características de la mayoría de ellas, material de pequeño importe que se adquiere periódicamente, se sondea cada cierto tiempo el mercado telefónicamente reflejándose la información en unas fichas.

* *Compras menores fuera de plaza:* se procede de igual modo, pero en estos casos se reciben las ofertas y presupuestos por fax.

* *Compras de gran cuantía:* En estos casos se consultan varias ofertas, aunque no está determinado qué importe se considera de gran cuantía.

* *Compras a exclusivistas:* En los casos de compras de materiales o repuestos a exclusivistas o de materiales que poseen unas características que los hacen exclusivos, no se sondea el mercado y se compra directamente al proveedor que lo comercializa.

c) *Orden de pedido al proveedor*

Es el resultado de la fase anterior de exploración del mercado, y se formaliza en un documento denominado "orden de pedido", que debe ser autorizado por el Jefe de Compras, el Director Económico-Financiero y el Director Gerente. En ocasiones se realizan compras que están directamente gestionadas por las divisiones, cuando las razones de urgencia así lo exigen. En este caso no se contempla la obligatoriedad de justificar documentalment las razones que han motivado la urgencia.

6.6.2 Operaciones de compras revisadas

La muestra seleccionada para verificación se ha extraído de las siguientes fuentes:

a) Llista de comandes realitzades per la Secció de Compres durant 1991, incloent-hi les realitzades en 1990 el subministrament de les quals es produeix en 1991.

b) Operacions rellevants, triades dels llibres majors de despeses i d'immobilitzat material de l'exercici de 1991. A continuació resumim les característiques més importants de les operacions seleccionades per a la revisió:

a) Listado de pedidos realizados por la Sección de Compras durante 1991, incluyendo los realizados en 1990 cuyo suministro se produce en 1991.

b) Operaciones relevantes elegidas de los libros mayores de gastos y de inmovilizado material del ejercicio 1991. A continuación se resumen las características más importantes de las operaciones seleccionadas para revisión:

Descripció	Milers de pessetes	
	Import comanda	Rebut-facturat a 31-12-91
a) Làmines de seguretat per a portes i finestres de les unitats mòbils.	24.298,3	17.199,1
b) Equip encarrilament hidràulic	8.404,1	8.404,1
c) Motors per a reparació màquines a Alacant	32.485,2	4.640,7
d) Recanvis per a les UTE	11.900,0	10.710,0
e) Relés	6.081,6	6.081,6
f) Recanvis diversos	3.990,0	3.990,0

Sobre la base de la revisió efectuada, s'ha posat de manifest la incidència que, sobre determinats aspectes (formalització de peticions de material, anàlisis comparatius mitjançant la consulta de diverses ofertes, estratificacions quantitatives determinant procediments específics, etc.), ha tingut la no disposició de normativa escrita; aspectes que són regulats en la "Norma d'adquisicions" que entra en vigor en 1992.

6.7 Resum d'operacions examinades

Com a resum del treball realitzat i descrit en els apartats 6.5 i 6.6, indiquem que s'ha verificat un total de 12.843'3 M.P. en concepte de contractacions realitzades per FGV, de les quals s'han comptabilitzat addicions en els comptes d'immobilitzat material de 1991 per import de 1.507'4 M.P., que representen un 60'9% sobre el total del dit exercici, que ha ascendit a 2.475'8 M.P. (vegeu l'apartat 7.1).

7. ASPECTES IMPORTANTS D'ALTRES ÀREES SIGNIFICATIVES EXAMINADES

7.1 Immobilitzacions materials

a) Moviment de l'exercici de 1991

Aquest es mostra tot seguit, en milions de pessetes:

Sobre la base de la revisió efectuada se ha puesto de manifiesto la incidencia que sobre determinados aspectos (formalización de peticiones de material, análisis comparativos mediante consulta de varias ofertas, estratificaciones cuantitativas determinando procedimientos específicos, etc.) ha tenido la no disposición de normativa escrita, aspectos que son regulados en la Norma de Adquisiciones que entra en vigor en 1992.

6.7 Resumen de operaciones examinadas

Como resumen del trabajo realizado y descrito en los apartados 6.5 y 6.6, se indica que se ha verificado un total de 12.843,3 millones de pesetas en concepto de contrataciones realizadas por FGV de las que se han contabilizado adiciones en las cuentas de inmovilizado material de 1991 por importe de 1.507,4 millones de pesetas, que representan un 60,9% sobre el total de dicho ejercicio que ha ascendido a 2.475,8 millones de pesetas (véase apartado 7.1).

7. ASPECTOS IMPORTANTES DE OTRAS ÁREAS SIGNIFICATIVAS EXAMINADAS

7.1 Inmovilizaciones materiales

a) Movimiento del ejercicio 1991

Se muestra a continuación, en millones de pesetas:

	Saldos 01-01-91	Addicions	Retirs	Traspassos	Saldos 31-12-91
Terrenys	798,6	-	-	-	798,6
Edificis i d'altres construccions	808,3	484,3	(37,5)	98,4	1.353,5
Maquinària, instal.lacions i utillatge	329,1	75,4	(42,2)	52,0	414,3
Elements de transport	8.961,9	701,2	(1,7)	343,1	10.004,5
Instal.lacions fixes ferroviàries	9.049,1	116,5	(11,3)	169,4	9.323,7
Mobiliari, informàtica i recanvis	485,3	148,0	(20,7)	42,6	655,2
Immobilitzat en curs	746,6	950,4	-	(705,5)	991,5
Valor brut	21.178,9	2.475,8	(113,4)	-	23.541,3
Amortització acumulada	(4.797,2)	(961,2)	29,9	-	(5.728,5)
Valor net	16.381,7	1.514,6	(83,5)	-	17.812,8

Els imports que figuren en la columna de retirs corresponen a regularitzacions practicades a conseqüència de l'inventari físic realitzat; hem detectat que aquestes partides no responien a béns activables, sinó a despeses corrents.

b) *Criteris de valoració: immobilitzat adscrit*

L'immobilitzat material que, per virtut del reial decret 1.496/1986, va ser transferit a la Generalitat Valenciana, i posteriorment adscrit a FGV per la llei 4/1985, es presenta valorat conformement a la liquidació efectuada per FEVE a 31 de desembre de 1986. El valor net comptable de l'immobilitzat adscrit s'eleva a 7.209'5 M.P. a 31 de desembre de 1991.

El reial decret 1.496/1986 estableix que, en el termini de sis mesos a partir de la seua publicació, es subscriurien entre FEVE i la Generalitat Valenciana les corresponents actes de lliurament i recepció; però aquestes actes estan pendents de formalització, perquè FEVE no ha lliurat a FGV un inventari detallat i valorat de l'immobilitzat transferit.

Durant l'exercici de 1991, FGV ha finalitzat la realització d'un inventari detallat de tots els elements de l'immobilitzat, tant propi com adscrit; però està pendent d'incorporar-hi mentre que no disposen de les actes esmentades- la valoració dels elements que té adscrits.

Durant els exercicis de 1989 a 1991, el Consell d'Administració de FGV ha vingut acordant la desafectació de determinats béns immobles i la seua devolució al patrimoni de la Generalitat Valenciana, perquè aquesta pugua adscriure'ls a uns altres serveis. Així mateix, existeixen, fora d'ús productiu, elements de transport, edificis d'estacions i abaixadors i instal.lacions fixes ferroviàries, a conseqüència del desmantellament de l'antiga línia 4 (Ademuz-Grau). Les regularitzacions comptables que caldrà fer a causa d'aquestes situacions seran practicades en el moment que hom dispose de l'inventari detallat i valorat. La direcció de l'Entitat estima que, tenint-ne en compte l'antiguitat, el seu valor net comptable no serà significatiu.

La valoració definitiva de l'immobilitzat transferit pot ocasionar diferències respecte als valors comptables, i no

Los importes que figuren en la columna de retiros corresponden a regularizaciones practicadas a consecuencia del inventario físico realizado, detectándose que estas partidas no respondían a bienes activables sino a gastos corrientes.

b) *Criterios de valoración: inmovilizado adscrito*

El inmovilizado material que en virtud del Real Decreto 1496/1986 fue transferido a la Generalitat Valenciana y posteriormente adscrito a FGV por la Ley 4/1985, se presenta valorado de acuerdo con la liquidación efectuada por FEVE al 31 de diciembre de 1986. El valor neto contable del inmovilizado adscrito asciende a 7.209,5 millones de pesetas al 31 de diciembre de 1991.

El Real Decreto 1496/1986 establecía que en el plazo de seis meses a partir de su publicación, se suscribirían entre FEVE y la Generalitat Valenciana las correspondientes actas de entrega y recepción, pero estas actas están pendientes de formalización debido a que FEVE no ha entregado a FGV un inventario detallado y valorado del inmovilizado transferido.

Durante el ejercicio 1991 FGV ha finalizado la realización de un inventario detallado de todos los elementos de inmovilizado, tanto propio como adscrito, pero está pendiente de incorporar, en tanto no se disponga de las actas mencionadas, la valoración de los elementos que tiene adscritos.

Durante los ejercicios 1989 a 1991 el Consejo de Administración de FGV ha venido acordando la desafectación de determinados bienes inmuebles y su devolución al patrimonio de la Generalitat Valenciana para que ésta pueda adscribirlos a otros servicios. Asimismo existen fuera de uso productivo elementos de transporte, edificios de estaciones y apeaderos e instalaciones fijas ferroviarias a consecuencia del desmantelamiento de la antigua Línea 4 (Ademuz-Grau). Las regularizaciones contables que han de ser necesarias a consecuencia de estas situaciones se practicarán en el momento en que se disponga del inventario detallado y valorado. La Dirección de la Entidad estima que dada la antigüedad de los mismos su valor neto contable no será significativo.

La valoración definitiva del inmovilizado transferido puede ocasionar diferencias con respecto a los valores con-

es pot estimar de manera objectiva la importància relativa de les dites diferències, ni el seu efecte en els comptes anuals de FGV.

El conveni de transferències de 24 de juliol de 1986 estableix un pla d'inversions, que havia de finançar l'Administració de l'Estat entre els exercicis de 1986 i 1989, per un import de 4.647 M.P. Una part d'aquestes inversions, i en particular el tram suburbà que entrà en funcionament en 1988, no han sigut transferides a FGV. D'altra banda, la Generalitat Valenciana ha realitzat inversions en infraestructures que estan sent utilitzades per FGV, tot i no haver-ne efectuat l'adscripció formal. Els comptes anuals de l'exercici de 1991 no recullen aquests actius, ni disposem d'informació suficient que en permeta la quantificació objectiva.

c) *Críteris de valoració: immobilitzat adquirit després del 31 de desembre de 1986*

El valoren al cost d'adquisició, que inclou, a més del preu de compra, tots els costos necessaris per a la seua posada en funcionament, llevat dels interessos i d'altres càrregues financeres incorregudes durant el període de construcció.

Els costos d'ampliació, modernització o millora que comporten un augment de la productivitat o de la vida útil, els registren com a major cost dels béns. Els corresponents a reparació, conservació i manteniment, els registren com a despeses de l'exercici en què són incorreguts.

d) *Amortitzacions*

Quant a l'immobilitzat transferit per FEVE, les dotacions anuals per a la seua amortització es practiquen en funció de les estimacions pressupostàries establertes en el conveni de transferències. Mentre que no disposen de la seua valoració detallada i puga reconstruir-se la vida útil restant de cada element, no es podrà determinar l'efecte de les diferències que puguen sorgir d'acord amb els càlculs escaients.

L'immobilitzat material adquirit pr FGV s'amortitza pel mètode lineal, distribuint el cost dels actius entre els anys de vida útil estimats. El detall de coeficient és com segueix:

Elements	Coefficient
Edificis i d'altres construccions	3 %
Maquinària, instal.lacions i utilatge	20 %
Elements de transport no ferroviaris	14 %
Elements de transport ferroviaris	6 %
Instal.lacions fixes ferroviàries	6 %
Mobiliari i equips d'informàtica	10 %

El detall de les dotacions de l'exercici de 1991 per a l'amortització acumulada és el següent:

tables, no pudiéndose estimar de forma objetiva la importancia relativa de dichas diferencias y su efecto en las cuentas anuales de FGV.

El Convenio de Transferencia de 24 de julio de 1986 establecía un plan de inversiones a financiar por parte de la Administración del Estado entre los ejercicios 1986 y 1989 por un importe de 4.647 millones de pesetas. Parte de estas inversiones, y en particular el tramo suburbano que entró en funcionamiento en 1988, no han sido transferidas a FGV. Asimismo, la Generalitat Valenciana ha realizado inversiones en infraestructuras que están siendo utilizadas por FGV, aunque no se ha efectuado la adscripción formal de las mismas. Las cuentas anuales del ejercicio 1991 no recogen estos activos, ni se dispone de información suficiente que permita su cuantificación objetiva.

c) *Críterios de valoración: inmovilizado adquirido con posterioridad al 31 de diciembre de 1986.*

Se valora al coste de adquisición que incluye, además del precio de compra, todos los costes necesarios para su puesta en funcionamiento, con excepción de los intereses y otras cargas financieras incurridas durante el período de construcción.

Los costes de ampliación, modernización o mejora que representan un aumento de la productividad o de la vida útil, se registran como mayor coste de los bienes. Los correspondientes a reparación, conservación y mantenimiento se registran como gastos del ejercicio en que se incurren.

d) *Amortizaciones*

Con respecto al inmovilizado transferido por FEVE, las dotaciones anuales para su amortización se practican en función de las estimaciones presupuestarias establecidas en el Convenio de Transferencias. En tanto que no se disponga de su valoración detallada y pueda reconstruirse la vida útil restante de cada elemento, no puede determinarse el efecto de las diferencias que puedan surgir de acuerdo con los cálculos adecuados.

El inmovilizado material adquirido por FGV se amortiza por el método lineal, distribuyendo el coste de los activos entre los años de vida útil estimados. El detalle de coeficientes es como sigue:

El detalle de las dotaciones del ejercicio 1991 a la amortización acumulada es el siguiente:

Classes d'actius	Milions de pessetes
Transferits per FEVE	293,3
D'altres, del conveni de transferències	344,5
Adquirits per FGV	323,4
TOTAL dotació exercici	961,2

e) *Contractes d'adquisició d'immobilitzat material*

FGV informa sobre aquests assumptes en la nota 5.3 de la memòria, destacant els contractes relatius a: instal·lació de radiotelefonía tren-terra, actuacions diverses en el tram Altea-Dénia, projecte de modernització de la línia 4 Ademuz-Grau i adquisició de 21 tramvies per a la dita línia; tots analitzats per aquesta Sindicatura en l'apartat 6 d'aquest informe.

f) *Informació addicional d'interès*

* Segons que es manifesta en la nota 5.1 de la memòria, FGV no té concertat cap tipus d'assegurança sobre els elements de l'immobilitzat material.

* Les normes de FGV relatives al tractament comptable de l'immobilitzat són incompletes, quant al caràcter capitalitzable o no dels projectes que s'inclouen en el pla d'inversions, sobre les denominades "grans reparacions" i sobre la fixació d'importos mínims de capitalització.

7.2 Existències

La gestió dels magatzems de recanvis i materials consumibles està lligada a la política de manteniment, preventiu i a posteriori, que mantinguen en cada moment per assegurar l'adequat nivell de servei de les unitats de transport; així com de la resta de les instal·lacions i la maquinària. En aquest sentit, FGV està en procés de disseny de la política de gestió d'existències (procés de compres i control mitjançant inventaris permanents). En l'apartat 8 d'aquest informe, expresseu recomanacions relatives als procediments de control intern de la gestió d'existències.

7.3 Tresoreria

Els serveis de recollida, recompte i ingrés de les recaptacions de les estacions, els realitza una entitat financera (per mitjà d'una empresa de seguretat), que assumeix el cost dels dits serveis a canvi d'una remuneració a FGV d'un 0'1% dels saldos del compte corrent on s'efectuen els ingressos. Segons FGV, aquesta pràctica és econòmicament rendible, malgrat que no disposen d'anàlisis documentades sobre això, amb estudis comparatius que consideren possibilitats alternatives.

7.4 Deutors diversos

Dins aquest compte de l'epígraf de deutors del balanç, s'inclouen saldos pendents de cobrament d'organismes oficials per import de 108'3 M.P. (94'7 M.P. a 31 de desembre

e) *Contratos de adquisición de inmovilizado material*

FGV informa sobre estos asuntos en la nota 5.3 de la memoria, destacando los contratos relativos a la instalación de radiotelefonía tren-tierra, al de actuaciones diversas en el tramo Altea-Denia, el proyecto de modernización de la Línea 4 Ademuz-Grao y al de adquisición de 21 tranvías para dicha línea, todos ellos analizados por esta Sindicatura en el apartado 6 de este informe.

f) *Información adicional de interés*

* Según se manifiesta en la nota 5.1 de la memoria, FGV no tiene concertado ningún tipo de seguro sobre los elementos del inmovilizado material.

* Las normas de FGV relativas al tratamiento contable del inmovilizado son incompletas en cuanto al carácter capitalizable o no de los proyectos que se incluyen en el plan de inversiones, sobre las denominadas "grandes reparaciones" y sobre la fijación de importes mínimos de capitalización.

7.2 Existencias

La gestión de los almacenes de repuestos y de materiales consumibles está ligada a la política de mantenimiento, preventivo y a posteriori, que se mantenga en cada momento para asegurar el adecuado nivel de servicio de las unidades de transporte, así como del resto de las instalaciones y maquinaria. En este sentido, FGV está en proceso de diseño de la política de gestión de existencias (proceso de compras y control mediante inventarios permanentes). En el apartado 8 de este informe se indican recomendaciones relativas a los procedimientos de control interno de la gestión de existencias.

7.3 Tesorería

Los servicios de recogida, recuento e ingreso de las recaudaciones de las estaciones son realizados por una entidad financiera (mediante una empresa de seguridad) que asume el coste de dichos servicios a cambio de una remuneración a FGV de un 0,1% de los saldos de la cuenta corriente donde se efectúan los ingresos. Según FGV, esta práctica es económicamente rentable, aunque no se dispone de análisis documentados al respecto con estudios comparativos considerando otras posibles alternativas.

7.4 Deudores varios

Dentro de esta cuenta del epígrafe de deudores del balance se incluyen saldos pendientes de cobro de organismos oficiales por importe de 108,3 millones de pesetas (94,7

de 1990). En l'exercici de 1991, i en funció de la cobrabilitat estimada, FGV ha dotat una provisió per a insolvències per import de 60'6 M.P.

7.5 Subvencions de capital

Les subvencions de capital corresponen a les consignacions anuals en les lleis de pressuposts de la Generalitat Valenciana i tenen per objecte finançar el programa d'inversions de cada exercici, que comprèn adquisicions d'immobilitzat, reparacions excepcionals i amortització de préstecs bancaris usats per al finançament d'inversions. Es comptabilitzen pels imports concedits d'acord amb les justificacions que es fan a la COPUT.

El moviment durant 1991 del compte de subvencions de capital, el resumim tot seguit:

	Milions de pessetes
Saldo a 31-12-90	2.224
<u>Abonaments al compte:</u>	
a) Subvencions "LPGV 1991"	2.446
<u>Càrrecs al compte:</u>	
b) Traspassos a comptes creditors amb la Generalitat	(41)
c) Imputacions a ingressos de l'exercici	(579)
Saldo a 31-12-91	4.050

a) Abonaments per subvencions "LPGV 1991"

Les consignacions en la "Llei de pressuposts de 1991" pugen a 2.578 M.P.; s'han comptabilitzat subvencions per 2.446 M.P., corresponents als imports justificats a la COPUT. D'aquest últim import, FGV ha rebut durant 1991 la quantitat de 1.807 M.P., i l'import pendent (640 M.P.) figura en el compte "Generalitat Valenciana deutora per subvencions concedides", de l'actiu del balanç.

b) Càrrecs per traspassos a comptes creditors amb la Generalitat

En determinades ocasions, les justificacions efectuades per FGV a la COPUT per a l'obtenció de les subvencions han inclòs en el seu import l'IVA suportat en les operacions corresponents, el qual no forma part dels cost de les inversions perquè és deduïble fiscalment. El traspàs realitzat a comptes creditors amb la Generalitat Valenciana, 41 M.P., es fa amb la finalitat de deduir-ne l'IVA inclòs en les justificacions de 1991. A 31 de desembre de 1991, està pendent de regularització l'IVA corresponent a exercicis anteriors, que FGV estima en 69'2 M.P.

millones de pesetas al 31 de diciembre de 1990). En el ejercicio 1991, y en función de la cobrabilidad estimada, FGV ha dotado una provisión para insolvencias por importe de 60,6 millones de pesetas.

7.5 Subvenciones de capital

Las subvenciones de capital se corresponden con las consignaciones anuales en las Leyes de Presupuestos de la Generalitat Valenciana y tienen por objeto financiar el programa de inversiones de cada ejercicio, que comprende adquisiciones de inmovilizado, reparaciones excepcionales y amortización de préstamos bancarios utilizados para la financiación de inversiones. Se contabilizan por los importes concedidos de acuerdo con las justificaciones que se realizan a la COPUT.

El movimiento durante 1991 de la cuenta de subvenciones de capital se resume a continuación:

a) Abonos por subvenciones LPGV 1991

Las consignaciones en la Ley de Presupuestos de 1991 ascienden a 2.578 millones de pesetas, habiéndose contabilizado subvenciones por 2.446 millones de pesetas correspondientes a los importes justificados a la COPUT. De este último importe, FGV ha recibido durante 1991 la cantidad de 1.807 millones de pesetas, figurando el importe pendiente, 640 millones de pesetas, en la cuenta "Generalitat Valenciana deudora por subvenciones concedidas" del activo del balance.

b) Cargos por traspasos a cuentas acreedoras con la Generalitat

En determinadas ocasiones, las justificaciones realizadas por FGV a la COPUT para la obtención de las subvenciones han incluido en su importe el IVA soportado en las operaciones correspondientes, que no forma parte del coste de las inversiones ya que es deducible fiscalmente. El traspaso realizado a cuentas acreedoras con la Generalitat Valenciana, 41 millones de pesetas, se realiza con objeto de deducir el IVA incluido en las justificaciones de 1991. Al 31 de diciembre de 1991 está pendiente de regularizar el IVA correspondiente a ejercicios anteriores, que FGV estima en 69,2 millones de pesetas.

c) *Càrrecs per imputacions a ingressos de l'exercici*

La imputació de subvencions de capital a ingressos de l'exercici s'eleva a la quantitat de 579 M.P.

D'aquest import, en corresponen 367 M.P. a les subvencions destinades a finançar operacions que, per la seua naturalesa, s'han comptabilitzat en comptes de despeses, i que són: 57 M.P. d'interessos financers d'un préstec aplicat en l'adquisició d'unitats mòbils, i 310 M.P. destinats a reparacions i conservació.

La resta d'imputacions a ingressos de l'exercici, 212 M.P., està determinada per l'aplicació dels criteris següents:

- Les subvencions rebudes en els exercicis de 1987 i 1988, les imputen linealment a ingressos durant un període de deu anys, ja que no disposen de l'inventari detallat dels béns finançats amb les dites subvencions. La imputació a ingressos en 1991 per aquests conceptes ha sigut de 50 M.P.

- Les subvencions rebudes en exercicis posteriors a 1988, les imputen a ingressos durant un període de temps equivalent a la vida útil dels béns finançats amb aquelles. La imputació a ingressos en 1991 per aquests conceptes ha sigut de 137 M.P.

- Les subvencions destinades al reemborsament de préstecs, les imputen a ingressos durant un període de temps equivalent a la durada dels préstecs. La imputació a ingressos en 1991 per aquests conceptes ha sigut de 25 M.P. A 31 de desembre de 1991, els actius que es van adquirir (30 UTA) amb aquests préstecs bancaris tenen una amortització acumulada de 1.329 M.P. Les imputacions efectuades a ingressos (durant 1990 i 1991), per subvencions rebudes per a amortitzar els préstecs, puguen a 29 M.P.; d'aquesta forma s'aprecia la importància que, sobre els resultats anuals, té la no correlació entre la depreciació dels actius i el traspàs a ingressos de les subvencions que s'obtenen per al reemborsament dels préstecs.

7.6 Subvencions d'explotació

Són les aportacions que la Generalitat Valenciana realitza per compensar el dèficit d'explotació; s'abonen als ingressos de l'exercici en què els concedeixen. El detall de l'exercici de 1991 és el següent:

c) *Cargos por imputaciones a ingresos del ejercicio*

La imputación de subvenciones de capital a ingresos del ejercicio asciende a la cantidad de 579 millones de pesetas.

De este importe, 367 millones de pesetas se corresponden con las subvenciones destinadas a financiar operaciones que por su naturaleza se han contabilizado en cuentas de gastos, que son: 57 millones de pesetas de intereses financieros de un préstamo aplicado en la adquisición de unidades móviles, y 310 millones de pesetas destinados a reparaciones y conservación.

El resto de imputaciones a ingresos del ejercicio, 212 millones de pesetas, está determinado por la aplicación de los siguientes criterios:

- Las subvenciones recibidas en los ejercicios 1987 y 1988 se imputan linealmente a ingresos durante un período de 10 años dado que no se dispone del inventario detallado de los bienes financiados con dichas subvenciones. La imputación a ingresos en 1991 por estos conceptos ha sido de 50 millones de pesetas.

- Las subvenciones recibidas en ejercicios posteriores a 1988 se imputan a ingresos durante un período de tiempo equivalente a la vida útil de los bienes financiados con las mismas. La imputación a ingresos en 1991 por estos conceptos ha sido de 137 millones de pesetas.

- Las subvenciones que se destinan al reembolso de préstamos se imputan a ingresos durante un período de tiempo equivalente a la duración de los préstamos. La imputación a ingresos en 1991 por estos conceptos ha sido de 25 millones de pesetas. Al 31 de diciembre de 1991 los activos que se adquirieron (30 UTA) con estos préstamos bancarios tienen una amortización acumulada de 1.329 millones de pesetas. Las imputaciones efectuadas a ingresos (durante 1990 y 1991) por subvenciones recibidas para amortizar los préstamos ascienden a 29 millones de pesetas, apreciándose de esta forma la importancia que sobre los resultados anuales tiene la no correlación entre la depreciación de los activos y el traspaso a ingresos de las subvenciones que se obtienen para reembolso de préstamos.

7.6 Subvenciones de explotación

Son las aportaciones que la Generalitat Valenciana realiza para compensar el déficit de explotación, abonándose a los ingresos del ejercicio en que se conceden. El detalle del ejercicio 1991 es como sigue:

	Milions de pessetes
Consignació inicial "LPGV 1991"	2.690
Ampliació posterior	500
Import definitiu	3.190

L'ampliació de la subvenció, la va acordar el Consell de la Generalitat Valenciana amb data 26 de juny de 1991, per al finançament de despeses corrents, en atenció a les necessitats derivades de la interrupció en l'explotació de la línia 4.

Durant l'exercici de 1991, FGV ha rebut 2.508 M.P.; a 31 de desembre de 1991, en queden 682 M.P. pendents de

La ampliación de la subvención fue acordada por el Consell de la Generalitat Valenciana con fecha 26 de junio de 1991, para la financiación de gastos corrientes en atención a las necesidades derivadas de la interrupción en la explotación de la Línea 4.

Durante el ejercicio 1991 FGV ha recibido 2.508 millones de pesetas, quedando pendientes de cobro, al 31 de di-

cobrament, els quals figuren en el compte "Generalitat Valenciana deutora per subvencions" de l'actiu del balanç.

7.7 Depeses de personal

Durant 1991, s'ha reduït de manera substancial el nombre d'hores extraordinàries realitzades pel personal de FGV, malgrat que el nivell en continua sent important. Aquest fet posa de manifest la necessitat que té FGV d'efectuar una anàlisi en profunditat de la composició de la seua plantilla, per tal de definir-ne l'estructura futura per categories i serveis, i un pla de reassignació de funcions que s'ajuste millor a les necessitats de recursos humans.

Segons que s'indica en la nota 14.7 de la memòria, els membres del Consell d'Administració de l'Entitat no han percebut cap compensació econòmica derivada de la seua activitat com a consellers; malgrat que a dos d'ells, els han satisfet, en concepte de sous i salaris per la seua condició de treballadors, la quantitat de 5.281 milers de pessetes durant l'exercici de 1991.

Per resolució de 14 de juny de 1991 del Director General de Treball, es disposa el registre i la publicació del "III Conveni Col·lectiu Interprovincial de FGV", que té per objecte la regulació de les relacions de treball entre FGV i els seus treballadors, llevat dels càrrecs directius, la remuneració i condicions laborals dels quals són regulades directament pel Consell d'Administració.

Segons que estableix la clàusula vuitena del conveni, el conjunt dels increments salarials per a 1991 representaran globalment el 7,5% sobre els salaris revisats de 1990. Adicionalment, si l'IPC registra un increment superior al 5,5%, es farà una revisió salarial i l'import que en resulte serà abonat durant el primer trimestre de 1992. No consta, però, que FGV haja sol·licitat l'informe favorable de les conselleries d'Economia i Hisenda i d'Administració Pública que requereix l'article 6 de la LPGV per a 1991, per a la convalidació del dit conveni.

7.8 Situació fiscal

FGV té interposats diferents recursos en relació amb tributs de caràcter local requerits per diferents ajuntaments; en són importants, entre altres, les taxes corresponents a llicències d'obres i contribucions urbanes. D'acord amb la interpretació de FGV en aquestes matèries, es considera que està subjecte però exempt, i no ha de practicar, doncs, les liquidacions exigides.

FGV ha vingut aplicant als seus treballadors tipus de retenció corresponents a l'impost sobre la renda de les persones físiques inferiors als que haurien d'haver aplicat amb la normativa vigent. Aquest fet es produeix perquè FEVE no incloïa en les bases de càlcul determinats conceptes variables de nòmina cobrats en els exercicis anteriors. En els darrers anys, aquesta diferència entre els tipus ha anat reduint-se, fins que en el segon semestre de 1991 s'ha regularitzat la situació.

D'acord amb la legislació vigent, els impostos no poden considerar-se definitivament liquidats mentre que les declaracions presentades no hagen sigut inspeccionades per les autoritats fiscals, o no haja transcorregut el termini de prescripció de cinc anys.

ciembre de 1991, 682 millones de pesetas que figuran en la cuenta "Generalitat Valenciana deudora por subvenciones" del activo del balance.

7.7 Gastos de personal

Durante 1991 se ha reducido sustancialmente el número de horas extras realizadas por el personal de FGV, aunque el nivel sigue siendo importante. Este hecho pone de manifiesto la necesidad que tiene FGV de efectuar un análisis en profundidad de la composición de su plantilla, al objeto de definir la estructura futura por categorías y servicios y un plan de reasignación de funciones que mejor se ajuste a las necesidades de recursos humanos.

Según se indica en la nota 14.7 de la memoria, los miembros del Consejo de Administración de la Entidad no han percibido compensación económica alguna derivada de su actividad como consejeros, aunque a dos de ellos se les ha satisfecho en concepto de sueldos y salarios, por su condición de empleados, la cantidad de 5.281 miles de pesetas durante el ejercicio 1991.

Por Resolución de 14 de junio de 1991 del Director General de Treball se dispone el registro y publicación del III Convenio Colectivo Interprovincial de FGV, que tiene por objeto regular las relaciones de trabajo entre FGV y sus trabajadores, con excepción de los cargos directivos cuya remuneración y condiciones laborales son reguladas directamente por el Consejo de Administración.

Según establece la cláusula 8ª del Convenio, el conjunto de los incrementos salariales para 1991 representarán globalmente el 7,5% sobre los salarios revisados de 1990. Adicionalmente, si el IPC registra un incremento superior al 5,5%, se realizará una revisión salarial abonándose el importe resultante durante el primer trimestre de 1992. No consta, sin embargo, que FGV haya solicitado el informe favorable de las Consellerias de Economía y Hacienda y Administración Pública que requiere el artículo 6 de la LPGV para 1991 para la convalidación de dicho Convenio.

7.8 Situación fiscal

FGV tiene interpuestos diferentes recursos en relación con tributos de carácter local requeridos por diferentes Ayuntamientos, siendo importantes, entre otros, las tasas correspondientes a licencias de obras y contribuciones urbanas. De acuerdo con la interpretación de FGV en estas materias, considera que está sujeta pero exenta, no debiendo practicar las liquidaciones exigidas.

FGV ha venido aplicando a sus empleados tipos de retención correspondientes al impuesto sobre la renta de las personas físicas inferiores a los que hubieran debido aplicarse con la normativa vigente. Este hecho se debe a que FEVE no incluía en las bases de cálculo determinados conceptos variables de nómina cobrados en los ejercicios anteriores. En los últimos años esta diferencia entre tipos se ha ido reduciendo, hasta que en el segundo semestre de 1991 se ha regularizado la situación.

De acuerdo con la legislación vigente, los impuestos no pueden considerarse definitivamente liquidados hasta que las declaraciones presentadas hayan sido inspeccionadas por las autoridades fiscales o haya transcurrido el plazo de prescripción de cinco años.

7.9 Pressupost per a 1991

A continuació mostrem l'execució del pressupost d'ingressos i despeses de FGV de l'exercici de 1991; en la columna de "Previst" figura el definitivament aprovat pel Consell d'Administració amb data 4 de novembre de 1991, i en la columna de "Realitzat", les xifres que es desprenen del compte de pèrdues i beneficis de l'exercici de 1991 (en milions de pessetes).

7.9 Presupuesto para 1991

A continuación se muestra la ejecución del presupuesto de ingresos y gastos de FGV del ejercicio 1991, figurando en la columna de "Previsto" el definitivamente aprobado por el Consejo de Administración con fecha 4 de noviembre de 1991, y en la columna de "Realizado", las cifras que se desprenden de la cuenta de pérdidas y ganancias del ejercicio 1991 (en millones de pesetas):

	Previst	Realitzat	Excessos (estalvis) en %
INGRESSOS			
Per viatgers i cànon	1.612,6	1.613,8	0,07%
D'altres ingressos d'exploració	55,0	51,6	(6,18)%
Subvencions a l'exploració	3.190,2	3.190,2	-
Amortitzacions subvencions de capital	-	579,3	-
Ingressos extraordinaris	-	68,8	-
TOTAL ingressos	4.857,8	5.503,7	13,30%
DESPESES			
Consums de proveïments	140,6	150,6	7,11%
Despeses de personal	2.903,6	3.018,7	3,96%
Treballs, subministraments i serveis exteriors	799,9	868,4	8,56%
Transports i nòlits	1,7	1,9	11,76%
Despeses diverses	88,4	80,8	(8,60)%
Tributs	7,6	7,8	2,63%
Dotació per a amortitzacions	637,8	637,8	-
Despeses financeres netes	916,0	880,7	(3,85)%
Dotacions, insolvències i responsabilitats	-	60,6	-
Amortització béns no transferits	-	323,4	-
Despeses extraordinàries	-	246,6	-
D'altres conceptes	-	74,6	-
TOTAL despeses	5.495,6	6.351,9	15,58%
RESULTAT EXERCICI	(637,8)	(848,2)	32,9%

Els ingressos meritats durant l'exercici han sigut superiors en un 13'30% respecte als pressupostats; això es deu fonamentalment al fet que, entre aquests darrers, no s'han inclòs els derivats de les imputacions a ingressos de les subvencions de capital ni els ingressos extraordinaris. Les variacions en les partides pressupostades no són significatives.

Similars circumstàncies es produeixen pel que fa a les despeses, que han sigut un 15'58% superiors respecte a les pressupostades; també hi és important la incidència de les partides no pressupostades.

FGV ha iniciat les tasques que tendeixen a la implanta-

Los ingresos devengados durante el ejercicio han sido superiores en un 13,30% con respecto a los presupuestados, debiéndose fundamentalmente a que entre estos últimos no se han incluido los derivados de las imputaciones a ingresos de las subvenciones de capital ni los ingresos extraordinarios. Las variaciones en las partidas presupuestadas no son significativas.

Similares circunstancias se producen en cuanto a los gastos, que han sido un 15,58% superiores respecto a los presupuestados, siendo también importante la incidencia de las partidas no presupuestadas.

FGV ha iniciado las tareas tendentes a la implantación

ció (que s'espera fer efectiva per a l'exercici de 1992) d'un sistema de comptabilitat analítica i de control pressupostari.

8 RECOMANACIONS

a) Quant a l'immobilitzat material (vegeu els apartats 1.2 i 7.1), estan pendents de resolució certs aspectes sobre els quals aquesta Sindicatura ha formulat recomanacions detallades en informes anteriors. A causa que la major part d'aquestes qüestions estan subjectes a la valoració definitiva de l'immobilitzat adscrit a FGV, es recomana que els òrgans competents prenguen les mesures necessàries perquè la dita valoració s'efectue en el termini de temps més breu possible.

b) Es recomana que FGV es dote de la informació precisa i necessària per a la comptabilització adequada dels passius que deriven del pla de pensions anticipades (vegeu el paràgraf c. de l'apartat 1.2).

c) Es recomana que la programació anual d'objectius i accions que s'han de desenvolupar es faci considerant el major nivell possible de desagregació i quantificació, i plasmant un extracte precís d'aquestes anàlisis en els PAIF que anualment ha d'elaborar l'Entitat. També es recomana el seguiment sistemàtic de les previsions considerades i la seua avaluació posterior en els informes de gestió anuals.

d) Per a períodes successius, i en relació als procediments de gestió vinculats a l'adquisició i contractació d'inversions i subministraments, es recomana d'analitzar l'oportunitat d'introduir, en les normes internes preparades a aquest efecte, els suggeriments indicats per la Sindicatura en l'apartat 6 d'aquest informe; així com el seguiment i control puntual de les operacions en cada una de les seues fases, de manera que es garantezca el compliment efectiu de les dites normes.

e) Segons que comentem en l'apartat 7.2 d'aquest informe, FGV està en procés de disseny d'una política de gestió de magatzems adequada a la seua problemàtica específica. En aquest sentit, es recomana que el sistema tinga en compte aspectes com:

- Determinació de nivells mínims i de seguretat.
- Control de les entrades i eixides d'elements de magatzem, mitjançant albarans prenumerats.
- Possibilitat d'obtenir informació selectiva sobre elements de baixa rotació, compres i consums, etc.
- Realització periòdica de recomptes físics, a fi de verificar la correcció de les dades dels inventaris teòrics.

f) Quant a la recaptació per venda de bitllets (vegeu l'apartat 7.3), es recomana la realització periòdica i per escrit d'anàlisis de rendibilitat sobre els procediments usats, mitjançant la comparació amb possibles mètodes alternatius.

g) Quant a les subvencions de capital, es consideren d'interès les recomanacions següents:

- Regularització de la part de l'IVA justificat en exercicis anteriors.
- En la realització de les previsions anuals de finançament, cal desafectar, de la partida de subvencions de capital, aquella part la destinació de la qual siga finançar operacions que es comptabilitzen en els comptes de despeses de l'exercici, i integrar-la en la partida de subvencions corrents.

h) En l'àrea de personal, són aplicables les recomanacions següents:

(que se espera hacer efectiva para el ejercicio 1992) de un sistema de contabilidad analítica y control presupuestario.

8. RECOMENDACIONES

a) En relación al inmovilizado material (véanse apartados 1.2 y 7.1) están pendientes de resolución ciertos aspectos sobre los que esta Sindicatura ha formulado recomendaciones detalladas en informes anteriores. Debido a que la mayor parte de estas cuestiones están sujetas a la valoración definitiva del inmovilizado adscrito a FGV, se recomienda que por los órganos competentes se tomen las medidas necesarias para que dicha valoración se efectúe en el plazo de tiempo más breve posible.

b) Se recomienda que FGV se dote de la información precisa y necesaria para la contabilización adecuada de los pasivos que se derivan del plan de pensiones anticipadas (véase párrafo c) del apartado 1.2).

c) Se recomienda que la programación anual de objetivos y acciones a desarrollar se realice considerando el mayor nivel posible en cuanto a la desagregación y cuantificación de los mismos, plasmando un extracto preciso de estos análisis en los PAIF que anualmente debe elaborar la Entidad. Asimismo se recomienda el seguimiento sistemático de las previsions consideradas y su evaluación posterior en los informes de gestión anuales.

d) Para períodos sucesivos, y en relación a los procedimientos de gestión vinculados a la adquisición y contratación de inversiones y suministros, se recomienda que se analice la oportunidad de introducir en las normas internas preparadas al respecto las sugerencias indicadas por la Sindicatura en el apartado 6 de este informe, así como el seguimiento y control puntual de las operaciones en cada una de sus fases de forma que se garantice el cumplimiento efectivo de dichas normas.

e) Según se comenta en el apartado 7.2 de este informe, FGV está en proceso de diseño de una política de gestión de almacenes adecuada a la problemática específica de los mismos. En este sentido se recomienda que el sistema tenga en cuenta aspectos como:

- Determinación de niveles mínimos y de seguridad.
- Control de las entradas y salidas de elementos de almacén mediante albaranes prenumerados.
- La posibilidad de obtener información selectiva sobre elementos de baja rotación, compras y consumos, etc.
- Realización periódica de recuentos físicos con objeto de verificar la corrección de los datos de los inventarios teóricos.

f) En relación a la recaudación por venta de billetes (véase apartado 7.3), se recomienda la realización periódica y por escrito de análisis de rentabilidad sobre los procedimientos utilizados mediante comparación con posibles métodos alternativos.

g) Respecto a las subvenciones de capital se consideran de interés las siguientes recomendaciones:

- Regularización de la parte del IVA justificado en ejercicios anteriores.
- En la realización de las previsions anuales de financiación debe desafectarse de la partida de subvenciones de capital aquella parte cuyo destino sea financiar operaciones que se contabilizan en las cuentas de gastos del ejercicio, integrándola en la partida de subvenciones corrientes.

h) En el área de personal son aplicables las siguientes recomendaciones:

- Per a reduir el nombre d'hores extraordinàries que fa el personal, és menester una anàlisi en profunditat sobre la composició actual de la plantilla, per tal de definir-ne l'estructura futura per categories i serveis.

- Tramitació oportuna dels requisits formals prevists en les lleis anuals de pressuposts de la Generalitat Valenciana.

i) Es recomana l'elaboració d'un conveni entre FGV i la Generalitat Valenciana, similar al signat entre l'Administració central i la Generalitat Valenciana per al període 1986-1989, que establezca una planificació dels aspectes més rellevants de la gestió a curt i mitjà termini.

- Para reducir el número de horas extras que realiza el personal, se hace necesario un análisis en profundidad sobre la composición actual de la plantilla al objeto de definir la estructura futura por categorías y servicios.

- Tramitación oportuna de los requisitos formales previstos en las leyes anuales de presupuestos de la Generalitat Valenciana.

i) Se recomienda la elaboración de un convenio entre FGV y la Generalitat Valenciana, similar al firmado entre la Administración Central y la Generalitat Valenciana para el período 1986-1989, estableciendo una planificación de los aspectos más relevantes de la gestión a corto y medio plazo.